МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950г.

Субота, 4 чэрвеня 1994 года

№58 (10758)

Цана 100 руб.

З ВАРШАВЫ З ПАГАДНЕННЕМ

Днямі ў Варшаве пабывала дэлегацыя Мінскай вобласці на чале са старшынёй аблвыканкома А.І.Цішкевічам. У ходзе перагавораў з кіраўніцтвам Варшаўскага ваяводства вызначаны сферы супрацоўніцтва паміж двума сталічнымі рэгіёнамі. А.І.Цішкевічам і ваяводам Б.Ястшэмбскім падпісана пагадненне, якім прадугледжаны напрамкі супрацоўніцтва і абмену: ахова здароўя, рэгіянальнае развіццё, ахова навакольнага асяроддзя, навука, культура. Дасягнутыя вынікі стануць прадметам увагі на канферэнцыях, якія будуць праводзіцца не радзей аднаго разу ў два гады на прынцыпах узаемнасці.

ЧЭРВЕНЬ: ЦЭНЫ НЕ СКОКНУЛІ

У апошнія майскія дні па рэспубліцы паўзлі чуткі аб чарговым скачку цэн. Сёння многіх небагатых людзей можна супакоіць: рэзкага павышэння цэн на мяса не адбылося, а фіксаваныя расцэнкі на малако і хлеб і ўвогуле засталіся ранейшыя.

Як паведамілі карэспандэнту РІДа ў Дэпартаменце цэн пры Дзяржэканомплане, павышэнне цэн на гэтыя віды прадуктаў і на гарэлку ў бліжэйшы час не распрацоўваецца. А гэта значыць, два-тры тыдні мы будзем купляць прадукты па старых цэнах.

Чуткі аб тым, што масла "падскочыць" да 100 тыс.рублёў за 1 кг, аказаліся вельмі перабольшаныя. Ва ўсіх гарадах рэспублікі вартасная планка ўзнялася да 24—25 тысяч. А Мінск, захаваўшы ў сховішчах масла яшчэ з красавіка, прадае і зусім па 12—13 тыс.за кілаграм. Дарэчы, гэта толькі рэшткі...

Што датычыць павышэння мінімальнай зарплаты, чуткі мелі пад сабой глебу. Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі распрацавала і ўнесла прапанову аб павышэнні мінімальнай зарплаты да 100 тыс.рублёў. Але Пагаджальная камісія прыняла рашэнне ў чэрвені ўсё пакінуць на сваіх месцах. Так што "ў Багдадзе ўсё спакойна".

РІД.

ФАКТЫ ПАДЗЕІ АРГУМЕНТЫ МЕРКАВАННІ

АФІЦЫЙНАЕ АДКРЫЦЦЁ БУДОЎЛІ

Ніколі яшчэ пасёлак Чысць не прымаў такіх высокіх гасцей, як заўчора. Сюды прыехалі намеснік Старшыні Савета Міністраў С.В.Брыль, міністр абароны рэспублікі П.П.Казлоўскі, паслы Германіі і Турцыі, кіраўнікі кансорцыума, у які ўваходзяць германскія і турэцкія фірмы.

Як ужо не раз паведамляла "Мінская праўда", у Чысці на базе акцыянернага таварыства "Забудова" ўзводзіцца домабудаўнічы камбінат, які ўключае пяць заводаў — жалезабетонных канструкцый, па выпуску чарапіцы, вапны, сухіх сумесей і сталярных вырабаў. Магутнасці яго — адна тысяча катэджаў у год.

Паяўленне камбіната ў Чысці звязана з вывадам нашых войск з Германіі. Аб'ём інвестыцый з нямецкага боку — 212 мільёнаў марак. Работы вядуць нямецкія фірмы, турэцкая "Энка" і "Забудова". Многае ўжо зроблена. А заўчора ва ўрачыстай абстаноўцы было афіцыйнае адкрыццё будоўлі.

Як заўсёды ў такіх выпадках, ваенным аркестрам былі выкананы гімны Германіі, Турцыі, Расіі і Беларусі. Капсулу пад галоўную тэхналагічную лінію па вырабу элементаў дома заклаў міністр абароны П.П.Казлоўскі. У ёй, між іншым, беларускія грошы ўсіх вартасцей, нямецкія манеты, беларускія газеты, у тым ліку "Мінская праўда", за 2 чэрвеня — з гэтага дня пачаліся работы на ўзвядзенні Чысцінскага домабудаўнічага камбіната. У строй дзеючых, як прадугледжана кантрактам, ён увойдзе ў чацвёртым квартале 1995 года. Як заявілі на ўрачыстасцях, першую прадукцыю атрымаюць у жніўні.

Пётр СІДАРОВІЧ.

"СІМЕНС", "ФІЛІПС" І ІНШЫЯ

Пад адным дахам — у Рэспубліканскім выставачным цэнтры па вуліцы Янкі Купалы ў Мінску "збяруцца" 7-10 чэрвеня, бадай, самыя славутыя фірмы свету, якія вызначаюць "моду" ў галіне вылічальнай тэхнікі і інфарматыкі. Нават неспецыялісту пра многае могуць сказаць толькі іх назвы: "Філіпс", "Сіменс", "Алівеці"... Ці ІКЛ — буйнейшы брытанскі камп'ютэрны канцэрн, які дзейнічае ў 80 краінах. Камерцыйныя прапановы яго маюць комплексны характар: кампю'тэрнае абсталяванне, сродкі сістэмнага праграміравання, сервіс, кансультацыі і навучанне.

Выстаўка нездарма праходзіць у Мінску, бо ў рэспубліцы яшчэ нядаўна выраблялася 60 працэнтаў ЭВМ ад саюзнай вытворчасці. Яна заклікана дапамагчы хутчэйшаму ўкараненню лепшых здабыткаў заходніх фірм на беларускіх прадпрыемствах з тым, каб і нам мець перадавую тэхніку.

Дарэчы, сумеснае беларуска-польскае прадпрыемства "Белсафбанк" сумесна з канцэрнам ІКЛ укараняюць сістэму безнаяўных плацяжоў у гандлі ў Жодзіне і Наваполацку — так званыя электронныя грошы.

УСЕНЯ ЎНЁС МІЛЬЁН. І ПАДАРЫЎ КНІГІ

Нават дождж не змог сарваць свята ў Старых Дарогах, што было прысвечана Міжнароднаму дню абароны дзяцей. Каля чатырох тысяч старадарожцаў прыйшлі на цэнтральную плошчу горада. З задавальненнем глядзелі яны гала-канцэрт. У ім прынялі ўдзел кампазітары народны артыст СССР Ігар Лучанок і заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь Эдуард Зарыцкі. Песні, прысвечаныя дзецям і 50-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, выконвалі заслужаныя артысты рэспублікі Людміла Кравёнак, Іван Краснадубскі, Віктар Стральчэня, Уладзімір Правалінскі і іншыя. Парадавалі гледачоў сваімі выступленнямі і землякі — народны ансамбль народнай музыкі "Таліца" раённага Дома культуры і вучні сярэдняй школы №4.

Але гэта было не проста свята, а яшчэ і дабрачынная акцыя ў фонд дапамогі дзецям-сіротам, інвалідам, з маламаёмных сем"яў. У ёй удзельнічалі многія прадпрыемствы і арганізацыі. Людзі кідалі грошы ў урну, якая стаяла прама на плошчы. Сабрана каля 30 мільёнаў рублёў. Буйныя ўклады ўнеслі: сумеснае беларуска-брытанскае прадпрыемства "Белбрыт" і лясгас —па 5, райпо — 3, райаграпрамтэхніка — 2 мільёны рублёў.

Народны ансамбль "Таліца" і галоўны рэдактар газеты "Частный детектив" Аляксандр Усеня / ён, дарэчы, родам са Старадарожчыны/ — па мільёну рублёў. Аляксандр Мікалаевіч таксама падарыў дзіцячаму дому падборку сваіх кніг.

Наталля ТУМАР.
г.Старыя Дарогі.

АМАТАРАМ ВОСТРЫХ АДЧУВАННЯЎ

Чаго ў нас большае, дык гэта ўсялякіх выданняў. На любы чытацкі густ. Неўзабаве аматары вострых адчуванняў, летуценнікі могуць пазнаёміцца з новым часопісам "Детектив. Приключения. Фантастика". Як расказвае яго галоўны рэдактар Казімір Канус, выданне мяркуе змяшчаць на сваіх старонках лепшае з сусветнай літаратуры прыгодніцкага жанру. Яно будзе імкнуцца дагадзіць і тым, хто цікавіцца астралогіяй, каго прыцягваюць забаўляльныя сюжэты, меладрама.

Падпісная цана на месяц — 5 тысяч рублёў.

БЛАГАСЛАВЁНЫ БУДЗЬ, СІРОЦКІ ДОМ

Нялёгкі лёс у сіраты, асабліва ў наш час шалёных цэн, беспрацоўя, сацыяльнай нестабільнасці. Шмат намаганняў прыкладае дзяржава, каб аблегчыць становішча, гарантаваць такім дзецям выхаванне, адукацыю і падрыхтоўку да ўступлення ў дарослае жыццё.

Валожынская спецыялізаваная школа-інтэрнат стала сапраўднай бацькоўскай хатай для многіх маленькіх сірот. Грамадскія арганізацыі горада і раёна, прадпрыемствы дапамагаюць школе, каб на сціплыя дзяржаўныя сродкі забяспечыць дзецям нармальныя ўмовы.

***На здымках:** тут наш дом; шасцікласнік Алёша **Дзямідчык** прызнаны майстар разьбы па дрэву; урок працы вядзе настаўнік Мікалай Іванавіч **Малянковіч**.*

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ГЕРОЙ — ДЛЯ РАДЗІМЫ, ДЛЯ МАЦІ — СЫН...

Адной з новых вуліц г.п.Узда прысвоена імя Астравуха. Маёра Уладзіміра Палікарпавіча Астравуха, які па-геройску загінуў у Афганістане. Так сведчыць сціплы надпіс на мемарыяльнай дошцы. Герой — для Радзімы, а для маці — сын. І хоць прайшло з той чорнай гадзіны, як прывезлі цела яе сына ў родныя Макавішчы, ужо дзесяць гадоў, кожны дзянёк наведвае матуля сынаву магілку. Нічым не суцешыць боль яе, не высушыць слёз. І ўсё ж...

Гэтымі днямі ў хату Марыі Канстанцінаўны Астравух завіталі старшыня Уздзенскага гарпасялковага Савета дэпутатаў М.Лапотка, яго намеснік Ж.Кашэўская і старшыня Ліцвянскага сельсавета Г.Дарашкевіч. Яны паведамілі маці аб увекавечанні памяці сына ў назве новай вуліцы. Пакінулі сціплы падарунак. І галоўнае — узялася мясцовая ўлада пры падтрымцы райвыканкома зманціраваць у доме Марыі Канстанцінаўны газавае ацяпленне.

А за некалькі дзён да гэтага візіту М.К.Астравух пабывала ў Мінскім суворaўскім вучылішчы, якое калісьці заканчваў яе сын. Яе запрасілі туды на ўрачыстае адкрыццё Кутка памяці. Загадам міністра абароны рэспублікі Уладзімір Астравух за воінскую доблесць, мужнасць і гераізм, праяўленыя пры выкананні воінскага абавязку, навечна залічаны ў спісы асабовага саставу 4-й роты вучылішча. Імя ўздзенца-героя будзе штодня гучаць на вячэрняй паверцы...

Святлана МІХАЙЛОЎСКАЯ.
Уздзенскі раён.

ДЗЕНЬ ШКОЛЫ Ў РАЁНЕ

На Клеччыне прайшоў Дзень школы. Прадстаўнікі ўсіх навучальных устаноў сабраліся на плошчы горада, што ля новага Дома культуры. Тут працаваў кірмаш, на якім можна было набыць прадукцыю, выраблёную ў школах: расаду агародніны, кухонныя прылады, карнізы на вокны і дзверы, кампоты і многае іншае. Гэты тавар ахвотна набывалі жыхары раёна. Затым у гарадскім Доме культуры калектыў сярэдняй школы № 3 выступіў з цікавай праграмай, прысвечанай адраджэнню гістарычнай і культурнай спадчыны роднай Бацькаўшчыны. Больш за 200 настаўнікаў і вучняў гэтай школы прадэманстравалі свае таленты. З цікавасцю прысутныя глядзелі спектакль па п"есе А.Макаёнка "Трыбунал". Вялікае ўражанне на кляччан зрабіў і заключны канцэрт, у якім мелодыі розных вёсак раёна зліваліся ў суладныя, чароўныя песні.

Падведзены вынікі работы школ. Калектыву СШ № 3 уручаны каляровы тэлевізар, а сярэдняй школе № 1 горада і Заастравецкай, якім прысуджана 2-е месца, — халадзільнікі. Трэцяе месца заваявала Янавіцкая СШ. Аб гэтым доўга будзе нагадваць магнітафон, які калектыў атрымаў на Дні школы.

/Наш кар./.

■ Прэзідэнцкі марафон

Вячаслаў Кебіч у Нясвіжы

Такія высокія госці ў Нясвіжы бываюць не часта. Разам з кандыдатам у Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, Старшынёй Саўміна В.Кебічам прыехалі міністры: замежных спраў — П.Краўчанка, культуры і друку — А.Бутэвіч, старшыня аблвыканкома А.Цішкевіч і іншыя афіцыйныя асобы. За некалькі гадзін перад гэтым сюды прыбыла група дзеячаў культуры — пісьменнікаў, артыстаў, мастакоў. Усе разам яны агледзелі палацава-паркавы ансамбль. Як вядома, рашэннем Саўміна ў Нясвіжы ствараецца нацыянальны гісторыка-культурны запаведнік. Мяркуецца, што ў будучым тут размесціцца ўрадавая рэзідэнцыя. В.Кебіч падкрэсліў, што сёння надзвычай важна па прыкладу гэтага горада захоўваць і аднаўляць усю тую спадчыну, якую пакінулі нам нашчадкі.

Затым размова працягвалася ў клубе акцыянернага таварыства "Новае жыццё". На сустрэчы былі кіраўнікі гаспадарак, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый раёна. В.Кебіч выступіў з прамовай. Ён зазначыў, у прыватнасці: такі сход "паэтаў, мастакоў, хлеборобаў і палітыкаў" праводзіцца не выпадкова. Усім нам сёння трэба клапаціцца аб тым, як выйсці з духоўнага і эканамічнага крызісу, змагацца за паляпшэнне жыцця народа, вяртанне спакою і стабільнасці ў грамадстве.

Значную частку сваёй прамовы Старшыня Саўміна прысвяціў праблемам аграпрамысловага комплексу. Сказаў, што яго перадвыбарная праграма будзе надрукавана, але шэраг яе аспектаў акрэсліў: ён выступае за цесную сувязь з Расіяй, зніжэнне інфляцыі, за парытэт цэн на сельскагаспадарчую і прамысловую прадукцыю і г.д.

Гаворачы аб падтрымцы вёскі ў гэты складаны час, В.Кебіч паведаміў, што ўрад выдзяляў сродкі на веснавую сяўбу, знойдзе і на ўборку ўраджаю. Рэспубліка ў хуткім часе атрымае з Расіі 20 млн.тон нафты, грашовыя крэдыты. Большая частка гэтых рэсурсаў пойдзе ў вёску.

Падрабязна спыніўся кандыдат у Прэзідэнты на рэфармацыі калгаснай сістэмы. Ён лічыць, што павінны развівацца ўсе формы ўласнасці на зямлю. Няхай самі людзі выбіраюць, што для іх лепш — акцыянерныя таварыствы ці кааператывы, агракамбінаты ці фермерства. Важна, каб вёска давала дзяржаве якасную прадукцыю.

Адказваючы на пытанне, чаму існуе такая неразбярыха ў падатковай палітыцы, В.Кебіч сказаў, што ў гэтай справе мяркуецца навесці ў бліжэйшы час парадак. Ён асабіста выступае за два віды падаткаў: на зямлю і на маёмасць.

Бадай, не ўпершыню Старшыні Саўміна давялося адказваць на такія балючыя пытанні, як сацыяльная абарона малазабяспечаных слаёў насельніцтва, павышэнне зарплаты "бюджэтнікам". Усе гэтыя праблемы, зазначыў В.Кебіч, урад бачыць і працуе над іх вырашэннем.

Прысутныя з задавальненнем успрынялі паведамленні, што тыя грошы, якія "згарэлі" на ашчадных кніжках, будуць вернуты насельніцтву з улікам інфляцыі.

Канстанцін ПРЫЁМКА.

Не апячыся, як на перабудове

Сёння паўсюдна людзі абмяркоўваюць маючыя адбыцца выбары першага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі. Думкі і меркаванні самыя розныя. Вось некаторыя з іх.

Юрый Сяргееў, інжынер газавай кацельні калгаса "Нясвіжскі":

Мне ў многім імпануе палітыка В.Ф.Кебіча. Лічу, што адзіная рублёвая зона з Расіяй — гэта жыццёва важная і неадкладная задача. Толькі вырашаць яе трэба так, каб народ у хуткім часе адчуў стабільнасць эканомікі. Пакуль што наш прэм'ер дае шмат абяцанняў. Відаць, і яго каманда не заўсёды трымае руку на пульсе часу. Няўжо там не бачаць, што многія каштоўныя думкі, выказаныя "наверсе", так і застаюцца думкамі?

Возьмем гандаль. Гэта ж пародыя: накруткі на тавары і прадукты робяць іх недасягальнымі для простага пакупніка. А спекуляцыя? Дзе, у якой краіне яна расцвітае такім буйным цветам? Камерсанты перахопліваюць "хадавыя" тавары і выкладваюць іх у сваіх ларках. Паспрабуй купі сёння дзіцяці шакаладку, банан, апельсін. Тысячы і дзесяткі тысяч рублёў каштуюць. Дзе набрацца столькі грошай?

Хочацца бачыць Прэзідэнтам рэспублікі чалавека высокай кампетэнцыі, які б хварэў душой за народ. І каб менш пустой балбатні было. Як у Клінтана ці Мітэрана.

Святлана Мазурык, урач-тэрапеўт цэнтральнай раённай бальніцы:

У мяне сціскаецца сэрца, калі на прыём прыходзяць хворыя людзі, а мы не можам, як раней, выпісаць неабходныя лякарствы. Хто пра гэта думае там, у сталіцы? Колькі разоў даводзілася чуць, што ўрад і парламент "робяць" захады па вырашэнню медыцынскіх праблем".

Думаецца, што першы Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь павінен звярнуць асаблівую ўвагу на здароўе нацыі. Нават у пасляваенныя гады не было такога, каб дзеці ў многіх сем'ях месяцамі не бачылі мяса, вітамінаў, іншых неабходных прадуктаў.

А хто сёння думае пра маладыя сем'і? Клапоцімся пра інвалідаў, пенсіянераў (і гэта вельмі правільна). А чаму "на абочыне" застаюцца тыя, каму 18—25 гадоў? Як ім пабудаваць дом? За якія грошы купіць ложак, дзіцячую каляску, прас?.. Мы досыць наслухаліся пустых абяцанняў. Перакрэслілі асновы сацыялізму (дык тады хоць бедны чалавек мог спадзявацца на камунальнае жыллё, на танныя лякарствы і г.д.). Паспрабуй цяпер з новымі дэмакратамі вырашыць такія пытанні. Ніхто і слухаць не хоча.

Я ўважліва прыслухоўваюся да праграм прэтэндэнтаў на высокую пасаду Прэзідэнта рэспублікі. Пакуль што яшчэ не вырашыла, за каго аддам голас.

Іван Віценчык, член калгаса імя Леніна:

Хочаш, не хочаш, а нейтральным да выбараў не будзеш. Друк, радыё, тэлебачанне, ды і ўся наша паўсядзёнка "ўцягваюць" у гэтую арбіту. Што мне сказаць? Я ўсё жыццё на зямлі працую. Ведаю, чым пахне хлеб. Хто б ні быў прэзідэнтам, але разбураць калгасы не варта. Наадварот, селяніну трэба дапамагчы. Цяпер жа з яго здзіраюць сем шкур. За тэхніку, за будматэрыялы, мінеральныя ўгнаенні. Мы пойдзем па свеце з торбаю, калі перакрыем вяскоўцу кісларод. Асобныя кандыдаты крычаць, што трэба да Захаду кінуцца, што там і тэхналогію новую дадуць, і "зялёненькіх" падкінуць.Дудкі! Капіталіст ніколі не захоча, каб побач з ім быў моцны і квітнеючы народ.

Нам, беларусам, самім наканавана наводзіць парадак у сваёй хаце. І як у вялікай сям'і без бацькі ўсё ідзе цераз пень-калоду, так і ў рэспубліцы не будзе парадку, калі на пасаду прэзідэнта выберам крыкуна і дэмагога. Апякліся на "перабудове" і яе "архітэктару" Гарбачове. Цяпер той набіў кішэню капіталам і жыве прыпяваючы, а народы гаруюць.

(Наш кар.).

Программа действий

Кандидат в Президенты от Партии коммунистов Беларуси В.Н.Новиков вместе со своими доверенными лицами провел первую пресс-конференцию. Журналисты задавали самые разные вопросы, но больше всего их интересовало то, каким образом он, если займет высокий государственный пост, будет реализовывать свой главный предвыборный лозунг: возвратить народу то, что у него отняли.

Василий Николаевич заметил, что надо шире и глубже понимать этот призыв компартии, нашедший хороший отзвук в сердцах людей труда. Необходимо в первую очередь, как заметил кандидат в Президенты, вернуть великую державу, дружбу народов, народовластие, те благородные и высокие идеалы, которыми мы жили, словом, возвратить все завоеванное за годы Советской власти. В более узком понимании это означает, что все награбленное и наворованное должно возвращаться народу только посредством правоохранительных органов, по закону.

Это лишь одна из многих острых и неотложных задач, решать которые придется Президенту. Понятно, что в его команде должны быть профессионалы высокого класса. Василий Николаевич сказал, что формирование команды уже состоялось, но он не намерен, став главой государства, заменять всех в правительстве, где есть немало опытных, честных и добросовестных специалистов. Естественно, не обойдется без молодых, подающих большие надежды кадров — с тем, чтобы в руководстве государством сохранялась преемственность.

Что касается кризисной обстановки в республике, то она возникла по вине не коммунистов, а тех реформаторов, которые и ныне продолжают экспериментировать на судьбах людей. Как пойдут дальше реформы? Отвечая на вопрос, как оживить и стабилизировать экономику, доверенное лицо Новикова секретарь ЦК ПКБ С.Карякин однозначно сказал, что некоторые рыночные (читайте — грабительские) реформы надо остановить или пересмотреть, а иные, например, закон о приватизации или ваучеризации, следует вообще свернуть.

Нужно проводить те реформы, которые будут укреплять экономику, повышать жизненный уровень народа и выведут республику в ряды передовых мировых держав.

В этом отношении проведена и ведется кропотливая исследовательская работа экономистами, аналитиками, социологами, с помощью которых выработана научнообоснованная программа действий. Будущий Президент сегодня имеет на руках добротный документ, вселяющий твердую уверенность в повороте к новому курсу — курсу подлинной демократии, социальной справедливости и прогресса.

Возник у присутствовавших и такой вопрос: ПКБ выступала и выступает против введения института президентства, а тут партия сама выдвинула своего кандидата на этот пост. Как понимать подобные утверждения? Василий Николаевич ответил, что линия ПКБ остается неизменной: Президент в Беларуси — инородное тело. 70 лет Беларусь жила без президента и успешно осуществляла грандиозные планы, народная власть вывела республику на высокий уровень экономического и социального развития, а по некоторым показателям государство встало вровень с развитыми капиталистическими странами.

Во-вторых, опыт наших соседей показывает, что те государства, где избраны президенты, ничего не добились в своем развитии, значительно углубился общий кризис, а кое-где возникли кровавые конфликты. Но коль президентство было навязано нашему народу, то пленум ЦК ПКБ решил принять участие в выборах, выдвинуть своего кандидата и, опираясь на поддержку трудящихся, прийти к победе. В последующем ПКБ будет добиваться упразднения этого поста и возрождать подлинную народную власть.

Анатолий СМОЛЯНКО.

Паспяхова працуе калектыў Стаўбцоўскага хлебазавода. За суткі тут выпякаецца да 28 тон хлебабулачных вырабаў, з іх 3,2 тоны — батонаў. І хаця свежая прадукцыя не залежваецца на прылаўках, спажыўкааператары пастаянна знаходзяць больш танную сыравіну.

***На здымку:** пекар Марыя **Кардан** на заводзе працуе 10 гадоў.*

Фота Анатоля БАСАВА.

Навіны культуры

ПРАДУГЛЕДЖАНА "СПАДЧЫНАЙ"

Сельскія дамы культуры і бібліятэкі Клецкага раёна шмат увагі ўдзяляюць адраджэнню роднай мовы, культуры, народных традыцый і промыслаў. Усё гэта прадугледжана дзяржаўнай праграмай "Спадчына", якая паспяхова ажыццяўляецца.

У раённай бібліятэцы наведвальнікаў вабіць гурток "Матчына мова — родная мова". Тут чытачоў умела далучаюць да твораў Я.Коласа, Я.Купалы, І.Шамякіна, В.Быкава і іншых літаратараў рэспублікі. У Кунцаўскай бібліятэцы нядаўна прайшоў дыспут-дыялог з чытачамі на тэму "Адкуль пайшла назва Белая Русь?" Практыкуюцца літаратурныя чытанні, дні паэзіі, завочныя падарожжы па сцежках любімых пісьменнікаў.

Добрую ініцыятыву праявілі культработнікі Сінеўскага, Тучанскага, Заастраўецкага сельсаветаў, якія арганізавалі выставы работ народных умельцаў. Дэманструюцца вырабы рэзчыкаў па дрэву, вышывальшчыц, ткачых. Шмат людзей збіраюць фальклорныя святы, канцэрты мастацкай самадзейнасці.

Канстанцін ПРЫЁМКА.

ЮНЫЯ ГАРМАНІСТЫ

Калі пальцы ўдзельнікаў ансамбля гарманістаў "Чабарок" сярэдняй школы №2 г.п. Узда пачынаюць бегаць па перламутравых кнопачках, ствараецца ўражанне, што ў залу ўрываецца бурлівая паводка, што з аксамітавых лугоў даносіцца гаючы пах траў, чуецца пошум лесу. Усё гэта юныя музыкі прыносяць на крылах чароўных мелодый і гукаў. Кіруе гэтым ансамблем выкладчыца школы Алена Спірына.

— Стварыць такі калектыў я марыла яшчэ тады, калі вучылася ў Мінскім музычным вучылішчы, — зазначыла педагог.

"Чабарок" часта прымае ўдзел у розных мерапрыемствах. І заўсёды цёпла сустракаюць яго ўдзельнікаў. Нядаўна ансамбль паспяхова выступіў на абласным аглядзе-конкурсе мастацкай самадзейнасці, які праходзіў у г.Стоўбцы. Гэта быў адзін калектыў юных гарманістаў. Чароўнай музыкай парадавалі прысутных удзельнікі ансамбля Вадзім Казючыц, Аляксандр Міхалькевіч, Дзіма Шылдоўскі і інш.

Калі ёсць такія мастацкія кіраўнікі, як Алена Спірына, не знікне любоў да гармонікаў — беларускіх нацыянальных інструментаў.

(Наш кар.).

Традыцыі

Разгладзьце маршчыны, ветэраны!

Нялёгкае жыццё было наканавана Рыгору Міхайлавічу Лыскаўцу з вёскі Шобікі Мётчанскага сельсавета. Пасля заканчэння Вялецкай дзесяцігодкі ён паспяхова здае ўступныя экзамены ў педагагічнае вучылішча і за адзін год вучобы авалодвае методыкай навучання дзяцей малодшых класаў. Аднак заняцца педагагічнай працай юнаку не давялося. Па закліку партыі "Камсамол — у паветраны флот!" ён паступае ў 1940 годзе ў Краснадарскае ваеннае лётнае вучылішча.

У той час у краіне ўжо адчуваўся подых вайны, таму ваенных лётчыкаў рыхтавалі па паскоранай праграме. Вучоба вялася вельмі напружана, займаліся курсанты па 13 гадзін у суткі. Пасля заканчэння вучылішча Р.Лыскаўцу накіроўваюць у Крым. Там навасвечаны лётчык асвойваў самалёт, але не дачакаўся, бо вайна перакрэсліла ранейшыя планы. Давялося ваяваць на зямлі. У адным з баёў Рыгор быў паранены і трапіў у нямецкі палон. Вызвалілі з няволі толькі ў дзень да Перамогі. Пасля гэтага яшчэ год праслужыў у арміі і толькі потым вярнуўся ў родныя мясціны.

Рыгор Міхайлавіч вельмі ўдзячны лёсу за тое, што вярнуўся дадому жывы. Але хіба можна лічыць справядлівасцю, калі чалавека, які за час ваеннага ліхалецця перанёс столькі пакут і выпрабаванняў, толькі праз 45 гадоў прызналі ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны?..

Аднак не разлівае Рыгор Міхайлавіч на людзей, амаль паўвека аддаў высакароднай справе выхавання дзяцей.

Зямляк Рыгора Лыскаўца — Іван Шчэрба таксама ў 1941 годзе скончыў лётнае ваеннае вучылішча, толькі ў Новачаркаскае. І ўсю вайну даставаў франтавікам боепрыпасы. А аднойчы, калі надарыўся выпадак, прама на крылатай машыне завітаў дадому.

Напачатку аднавяскоўцы нават вачам сваім не паверылі, калі побач з іх роднай вёскай на полі сеў самалёт, і з яго лёгка выскачыў малайцаваты ваенны, у якім яны пазналі сына Рыгора Шчэрбы — Івана. Пасля доўга расказвалі вяскоўцы аб гэтым неардынарным эпізодзе сваім родным і знаёмым. Ну а Іван вярнуўся ў 1946 годзе дадому і заняўся звычайнай сялянскай працай.

А вось Любоў Цітаўна Цітавец так і не дачакалася з вайны свайго любімага мужа. Калі той пайшоў на фронт, на руках у яе засталося пяцёра малых дзетак. Старэйшаму мінула ўсяго толькі дзесяць годзікаў, а самы малодшы быў яшчэ немаўляткам.

Колькі дум перадумала ўдава, колькі слёз выплакала яна ўначы над сваімі сіроткамі, колькі праклёнаў паслала праклятай пачвары вайне... І як толькі вытрымала сэрца!

Але жанчына добра разумела, што насуперак цяжкасцям і бедам ёй трэба жыць, каб паставіць на ногі сваіх дзяцей. Працавала, што называецца, дзень і ноч, бо пакуль падрасалі сыны, на яе кволых плячах ляжала і жаночая, і мужчынская работа. А яшчэ ж даводзілася працаваць у калгасе, часам, лічы, за бясплатна, за нейкі пусты працадзень. І ўсё ж адолела Любоў Цітаўна ўсе беды і нястачы, перажыла ліхалецце. Застаючыся вернай каханаму, яна вывела сваіх сыноў у людзі, чым цяпер ганарыцца.

Мы нагадалі толькі некаторыя з тых шматлікіх прыкладаў, аб якіх распавядалі вядучыя «блакітнага агеньчыка», арганізаванага настаўнікамі і вучнямі Мётчанскай сярэдняй школы і кіраўніцтвам саўгаса «Мётча» для ветэранаў вайны і працы. Некалькі дзесяткаў пажылых мужчын і жанчын з вёсак Леванова, Шобікі, Падняўкі і Буйняўкі сабраліся ў той дзень у ўтульнай актавай зале школы.

Шчырую падзяку ветэранам за іх самаадданую працу выказаў дырэктар саўгаса «Мётча» Пётр Аляксандравіч Стралкоўскі і пажадаў усім ім шчасця, моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту і доўгіх гадоў жыцця.

— Падобнае мерапрыемства мы праводзім ужо шосты раз, — тлумачыў дырэктар школы Уладзімір Піліпавіч Лайкоў. — Нашы вучні пад кіраўніцтвам настаўнікаў абышлі ўсе больш чым два дзесяткі вёсак, размешчаных на тэрыторыі саўгаса, пагутарылі з ветэранамі, аказалі некаторым з іх пасільную дапамогу па гаспадарцы. І ўжо затым па брыгадах-кустах наладжвалі «блакітныя агеньчыкі».

Найбольшы клопат па арганізацыі і правядзенню юбілейных мерапрыемстваў узяла на сябе школа. Аднак без матэрыяльнай падтрымкі з боку мясцовага саўгаса адной гэтай навучальнай установе арганізаваць ушанаванні было б не пад сілу. Таму, на мой погляд, будзе вельмі правільна праз газету падзякаваць арганізатарам гэтага добрага пачынання — дырэктару школы Уладзіміру Піліпавічу Лайкову і завучу па пазакласнай рабоце Ніне Віктараўне Зінкевіч, дырэктару саўгаса Пятру Аляксандравічу Стралкоўскаму і старшыні прафкома Паўлу Васільевічу Шчэрба, а таксама ўсім удзельнікам мастацкай самадзейнасці — настаўнікам і вучням школы.

Мікалай ЧАПЕЙ, кар. "Мінскай праўды". Барысаўскі раён.

Шыварат-навыварат

У № 42 нашай газеты быў надрукаваны матэрыял "Салігорскі тварог у Маскве на Беларускім вакзале", дзе гаварылася аб прыхоўванні ў магазіне паўтара цэнтнера тварагу, аб выгадным перапродажы яго ў Расіі. Пра махінацыі ў салігорскім гандлі мы пісалі і раней.

А нядаўна мясцовая газета расказала, як некаторыя работнікі гандлёва-вытворчага прадпрыемства "Салігорскгандаль" выязджалі ў камерцыйнае турнэ ў Польшчу, а ім у табелях уліку рабочага часу ставіліся "васьмёркі", налічвалася зарплата.

"Хлебныя месцейкі", або Каму выгадныя аддзелы- катухі ў магазінах?

Некаторыя асобы, як сведчаць адзнакі ў пашпартах, "гастралявалі" па Польшчы ў рабочы час не раз.

Гэта, падобна, стала апошняй кропляй, якая перапоўніла чашу цярпення гарадскіх улад. Кіраўнікоў "Салігорскгандлю" запрасілі ў выканком. Намеснік старшыні гарвыканкома І.Р.Ладуцька з болем у голасе гаварыў, што ў апошні час больш за ўсё даводзіцца разбірацца з праблемамі медыкаў і работнікаў гандлю. Толькі з розных бакоў. Медыкі з-за недахопу сродкаў часта не могуць набыць бінты, лекі, змяніць бялізну. Асобных гандляроў таксама хвалююць сродкі. Ды вось яны пад рукой — розныя тавары, пачкі грошай... Як не пажывіцца? І некаторыя прасоўваюць рукі ў чужыя кішэні, кашалькі.

— У апошні час колькі ні робім праверак, амаль заўсёды сутыкаемся з парушэннямі. Прадаўцы то недаважваюць прадукты, то, карыстаючыся тым, што сёння ў хаду буйныя сумы і не кожны можа адразу зрабіць складаныя падлікі, проста аблічваюць пакупнікоў, — канстатаваў Іван Рыгоравіч. — Да чаго даходзіць? Намеснік начальніка міліцыі — заўважце, чалавек у форме — купляе агурок. І афіцэра ашукваюць на 400 рублёў. І такіх выпадкаў нямала... Каго вы па ўласнай ініцыятыве пакаралі за парушэнне правіл гандлю? — звярнуўся ён да запрошаных.

Прадстаўнікі "Салігорскгандлю" маўчалі. Што скажаш, калі летась толькі работнікі міліцыі зафіксавалі 42 парушэнні правіл гандлю, віноўнікі якіх падлягалі крымінальнаму пакаранню. А за чатыры месяцы сёлетняга года іх набралася ўжо 16. Ды што прыкра: махляры, як правіла, сухія з вады выходзяць. Таму і абураюцца гараджане: гандляры што хочуць, тое і робяць, а сваіх у крыўду не даюць.

Яшчэ не так даўно ва ўсіх магазінах былі агульныя вузлы разліку. Узяў пакупнік тавар — разлічыўся на выхадзе. Цяпер масла, напрыклад, непасрэдна ў аддзеле прадае адзін работнік, каўбасу — другі. З разлікам на месцы. Такое нававядзенне ў магазінах тлумачаць проста: пры падобным падзеле цяжэй украсці тавар. Гэта — для несумленнага пакупніка. А для спрытнага прадаўца, наадварот, — магчымасць пажывіцца. Раней абважваць пакупніка не было сэнсу, бо з агульнай касы ўзяць лішнія грошы было цяжка. Цяпер, калі аддзел сам сабе гаспадар, атрыманы "навар" прысвоіць даволі лёгка. Гра-шыма ці таварам. Не кожны стрымаецца. А калі папаўся?..

Тых двух прадаўцоў, якія прыхавалі да вынасу пад прылаўкам 155 кілаграмаў тварагу, звольнілі з работы. Жанчыны падалі заявы ў суд. Па ўсім відаць — іх адновяць на рабоце. Бо, напрыклад, адна прадаўшчыца даказвае, што ў сваім магазіне яна прыхавала "ўсяго" 30 кілаграмаў тварагу. Астатнія 50, маўляў, па кілаграмчыку купляла ў іншых магазінах.

Карацей, работнікі гандлю добра ведаюць пралазы ў нашым недасканалым заканадаўстве і карыстаюцца імі. Дык што — спрытнюгі застануцца беспакаранымі?

— У такім выпадку трэба строга спытаць у дырэктараў магазінаў: "Чаму ў вас няма парадку?". І калі чалавек не рэагуе — здымаць яго з работы, — гаварыў І.Р.Ладуцька. — А то знаходзяць рабочыя кантралёры ў магазіне прыхаваны сыр, патрабуюць выставіць яго на прылавак. Прадаўцы просяцца:"Выставім — дырэктар нас з"есць!.." З адміністрацыі пачынаць трэба! З галавы! Мы правядзём яшчэ шэраг праверак у магазінах. І калі становішча не зменіцца, а кіраўніцтва "Салігорскгандлю" не прыме строгіх мер, павінны будзем вырашаць, ці на сваім месцы яно само.

Кіраўнікам гарадскога гандлю дадзена ўказанне ў бліжэйшы час скасаваць даходныя для некаторых прадаўцоў аддзелы-"катухі", зноў вярнуцца да агульных вузлоў разліку. Сапраўды, у некаторых магазінах прадаўцоў больш, чым тавару, наладзіць кантроль за яго захоўваннем не цяжка. І трэба неадкладна ўзмацніць вытворчую дысцыпліну, навесці парадак з выкарыстаннем рабочага часу...

Многа суровых, справядлівых слоў было сказана ў адрас несумленных работнікаў гандлю. Застаецца спадзявацца, што пад кантролем мясцовых улад, нарэшце, будзе наведзены парадак у гарадскіх магазінах. Для таго, каб адказаць на пытанне: хто ж зараз сапраўдная ўлада ў Салігорску — прадстаўнікі Савета ці работнікі гандлю?

У заключэнне — цікавая дэталь. Як толькі пасля размовы ў выканкоме кіраўніцтва гарадскога гандлю паставіла пытанне аб звальненні найбольш злосных парушальнікаў дысцыпліны, тыя адразу забегалі па юрыдычных інстанцыях. Работнікаў міліцыі, суда яны, выходзіць, не надта баяцца, а вось звальнення... Не хочуць пазбавіцца "хлебнага" месцейка. Вельмі не хочуць...

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

5 чэрвеня — Сусветны дзень аховы навакольнага асяроддзя

Як зменшыць "ціск" на прыроду

У Мінскай вобласці і Мінску пражывае амаль трэць насельніцтва ўсёй рэспублікі. Тут сканцэнтравана шмат буйных прамысловых прадпрыемстваў. Таму "ціск" на навакольнае асяроддзе ад гаспадарчай дзейнасці чалавека ў гэтым рэгіёне надзвычай адчувальны. Што робіцца для таго, каб зменшыць яго? — тэма гутаркі нашага карэспандэнта са старшынёй абласнога камітэта па экалогіі М.М.ХУДОЙ.

— Не так даўно эколагі скардзіліся на адсутнасць заканадаўчай базы па прыродаахоўных пытаннях. Што можна сказаць наконт гэтага сёння?

— У мінулым годзе пачаў дзейнічаць Закон Рэспублікі Беларусь "Аб ахове навакольнага асяроддзя", пастановы Саўміна "Аб пазабюджэтных фондах аховы прыроды ў Рэспубліцы Беларусь", "Аб нарматывах платы за размяшчэнне (складзіраванне) адходаў вытворчасці і спажывання". Гэтыя дакументы маюць на мэце забеспячэнне прыдатнага для жыцця людзей навакольнага асяроддзя, захаванне прыродных рэсурсаў.

Існуючая заканадаўчая база дала магчымасць зменшыць колькасць сцёкавых вод, павялічыліся аб'ёмы вады, якая праходзіць спецыяльную ачыстку. Зменшылася колькасць выкідаў шкодных рэчываў у атмасферу. Радзей пачалі выкарыстоўваць у сельскай гаспадарцы "хімію". У цэлым жа можна адзначыць, што сёння ў нас ужо ёсць інструмент, з дапамогай якога можна ўздзейнічаць на парушальніка.

Так, Салігорскай райгарінспекцыяй у мінулым годзе быў прыцягнуты да адказнасці 61 парушальнік. Імі выплачана штрафаў на суму амаль 400 тысяч рублёў. У Мядзельскім раёне прааштрафіліся 48 кіраўнікоў, Мінскім — 35. Актывізавалася работа Стаўбцоўскай і Клецкай раённых інспекцый.

Наогул, у 1993 годзе на прыродаахоўных аб'ектах было асвоена больш як 8,5 мільярда рублёў. У тым ліку 223 мільёны рублёў з мясцовага фонду аховы прыроды.

— Але, відаць, да кардынальных змен яшчэ далекавата?

— Сапраўды, тое, што зроблена і робіцца, нельга прызнаць дастатковым. Сур'ёзнай праблемай застаецца для нас будаўніцтва сістэм ачысткі. У 1993 годзе яно вялося на 13 аб'ектах. Але не ўсюды паспяхова. Гэта было выклікана тым, што выдзеленыя сродкі хутка абясцэньваюцца інфляцыяй. Да таго ж на некаторых аб'ектах яны проста не асвойваюцца.

Асабліва пільнай увагі патрабуе Вілейскае вадасховішча. Тут назіраецца бактэрыяльная забруджанасць вады. Складанай застаецца экалагічная абстаноўка ў Салігорскім прамысловым раёне. Па-ранейшаму не вырашана пытанне са стварэннем Нарачанскага нацыянальнага парка. Тэхніка-эканамічнае абгрунтаванне ўжо распрацавана, але яно да гэтага часу не ўзгоднена і не зацверджана ўрадам.

— Неадкладнай дапамогі, наколькі мне вядома, патрабуюць і старадаўнія паркі...

— Нядаўна на аблвыканкоме было разгледжана пытанне аховы старадаўніх паркаў. З 68 абследаваных паркаў 30 страцілі сваю каштоўнасць. Астатнія ўтрымліваюцца ў нездавальняючым стане. Многія з іх наогул знаходзяцца на мяжы знішчэння. Напрыклад, парк "Прылукі" Мінскага раёна. Ён гіне, прыходзіць у заняпад. І нікога гэта асабліва не турбуе.

— Прыклад, які пераканаўча сведчыць, што экалагічнае выхаванне ў нас яшчэ не на вышыні...

— Так, факт сумны. Але гэта не значыць, што экалагічнаму выхаванню ў вобласці не ўдзяляюць неабходнай увагі. Скажам, шмат робіцца ў школе-гімназіі №7 горада Жодзіна. Тут з дапамогай выкладчыкаў геафака БДУ была распрацавана спецыяльная праграма, якая разлічана на вучняў 7—8 класаў. У тэарэтычным курсе вывучаюцца асновы развіцця прыродаахоўнай справы ў рэспубліцы, пытанні выкарыстання прыродных рэсурсаў. У практычным — прадугледжана двухтыднёвая практыка на гарадской санэпідстанцыі, у лясніцтве, школьнай цяпліцы.

Пэўны вопыт у экалагічным выхаванні набыты Сарочынскай СШ Любанскага раёна. У школе ёсць гадавальнік, створаны яе вучнямі, экалагічны клуб. А апошнія два гады тут дзейнічае экалагічны тэатр "Званочак". Ім кіруе Л.М.Сталіцына. За гэты час было пастаўлена некалькі спектакляў на экалагічную тэматыку.

Наогул, таварыства аховы прыроды ў вобласці налічвае больш двухсот чалавек. Гэта людзі розных узростаў і прафесій.

Менавіта па ініцыятыве грамадскасці стала традыцыяй на Міншчыне ачыстка зялёнай зоны гарадоў, добраўпарадкаванне месц адпачынку.

Гутарыў Мікалай ЖУЧКО.

З кампетэнтных крыніц

"Ох і бухнула!", "Вось дык стрэліў!" Ужо з паўгода мінула з дня "нараджэння" славутага выступлення на сесіі Вярхоўнага Савета дэпутата Лукашэнкі, а ўчарашнія страсці не страчваюць сваёй свежасці. Ашаломленая грамадскасць са стану ўзбуджанага перайшла ў насцярожаны. "Беларусь — адна з самых карумпіраваных рэспублік былога СССР", — упэўнена сцвярджаюць адны. "Наша мафія сапраўды самая бессмяротная", — змрочна прагназіруюць другія.

З просьбай "прасвятліць" сітуацыю я звярнулася да намесніка старшыні Камісіі Вярхоўнага Савета рэспублікі па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю, дэпутата па Заслаўскай выбарчай акрузе № 73 Ю.М.ПАПОВА.

Юрый Папоў:

Нічым не рызыкуючы, хтосьці на працягу дня "робіць" вялізныя грошы. І вось чаму...

— Што датычыць пазіцыі А.Лукашэнкі, то, на мой погляд, ён дарэмна патраціў столькі сіл на доказ віны С.Шушкевіча, абвінавачваючы яго ў карумпіраванасці. Таму, лічу, ёсць падставы папракнуць А.Лукашэнку ў тым, што ён разыгрываў гэтую карту з чыста палітычных меркаванняў. Ва ўсім астатнім яго снежаньскае выступленне як учынак ацэньваю як вельмі смелы і мужны. Толькі за адно гэта Лукашэнку можна паважаць як дэпутата і чалавека. Многае з таго, аб чым ён паведаміў, павінна стаць аб"ектам прафесійнай увагі з боку праваахоўных органаў, а не толькі чытачоў.

— Юрый Мікалаевіч, ці трэба разумець сказанае такім чынам, што праблемы эканамічнай злачыннасці і карупцыі для Беларусі асабліва злабадзённыя?

— Не менш, чым у іншых краінах СНД. Дарэчы, ва ўсіх рэспубліках былога Саюза падзеі разгортваліся па вельмі падобных сцэнарыях. Абвешчаны перабудовай лозунг "Усё, што не забаронена, — дазволена" актыўна выкарыстоўваўся структурамі, якія ўжо даўно накоплівалі капіталы на падпольных прадпрыемствах.

Адчуўшы "свабоду", многія кінуліся раскрадаць тое, што ствара лася на працягу дзесяцігоддзяў ледзьве не катаржнай працай насельніцтва рэспублікі. У гэтае рабаўніцтва, што асабліва прыкра, актыўна ўключыліся і людзі, маючыя ўладныя паўнамоцтвы. Асабліва пасля таго, як устанавілася заганная, на мой погляд, практыка выдачы ліцэнзій на дэфіцытную сыравіну і тавары. "У Расіі — яшчэ горш", — "суцяшаюць" нас з усіх бакоў. Але там — каласальныя запасы каштоўнай сыравіны, а мы гандлюем тым, што здолелі калісьці накапіць. Упэўнены: калі гэты працэс не спыніцца, Беларусь рызыкуе ператварыцца ў паўкалонію Расіі ці адной з заходнееўрапейскіх краін.

У МУС паступае інфармацыя аб тым, што апошнім часам прыкметна пашыраюцца сувязі злачынных элементаў і "ценявікоў" з карумпіраванымі службовымі асобамі, якія працуюць у органах кіравання і праваахоўных структурах. Чаго, скажам, варты толькі адзін факт? Неяк да мяне звярнуліся прыватныя дэтэктывы і прапанавалі паслухаць магнітафонны запіс размовы кіраўніка буйной камерцыйнай фірмы з адным з кіраўнікоў праваахоўных органаў. Скажу шчыра: я быў проста ашаломлены зместам прыгаданай гутаркі! А яшчэ тым, што прыватнай вышуковай арганізацыі ўвогуле ўдалося зрабіць запіс. Гэта ж магчыма толькі пры дапамозе тэхнікі, дазваляючай "злоўліваць" размову на адлегласці ці падключацца да тэлефона. Уяўляеце сабе?..

Трывожыць і тое, што ўзнікаюць новыя віды злачынстваў: стварэнне лжэпрадпрыемстваў, ілжэбанкруцтва, ледзь ці не шалёныя "фокусы" з каштоўнымі паперамі, падробка дакументаў з прымяненнем электроннай тэхнікі. Баюся, што пытанне ўжо можна ставіць такім чынам: захаваецца ў нашай рэспубліцы дзяржаўнасць ці адбудзецца крымінальная рэвалюцыя?

— І тады да ўлады прыйдуць людзі, у руках якіх — "ценявыя капіталы"?

— Менавіта так. І гэта людзі рашучыя, энергічныя. З зайздроснымі навыкамі ў справе дасягнення сваіх мэт любымі — падкрэсліваю! — сродкамі. З паўгода назад у адрас нашай камісіі паступіла падрабязнае пісьмо ад германскіх прадпрымальнікаў. Фірму, якую яны прадстаўляюць, у поўным сэнсе гэтага слова абабраў адзін з нашых буйных канцэрнаў. З пісьма было зразумела, што не надта, мякка кажучы, прыстойныя паводзіны нашых бізнесменаў дыскрэдытуюць асноўныя прынцыпы міжнароднага дзелавога партнёрства. З пісьмовым патрабаваннем даць адпаведныя тлумачэнні я звярнуўся да генеральнага дырэктара канцэрна. Але грошы немцам вярнуць не ўдалося.

— Выходзіць, нават на такім высокім узроўні — і бяссілле?

— Не я бяссільны. І не камісія. А дзяржсістэма, якая не гарантуе інвестытарам захаванне іх капіталаў. Вось крычым: трэба развіваць бізнес, прамысловасць! І што? "Калі пазыка не будзе вернута, — напісалі ў прыгаданым пісьме германскія прадпрымальнікі, — мы маем намер надаць гэтай справе шырокую агалоску ў прадпрымальніцкіх колах і дзяржаўных структурах Германіі..."

— Што, можна меркаваць, адмоўна адаб"ецца на інвестыцыях нямецкіх фірм у беларускую эканоміку.

— Безумоўна. Раней улада, прычым даволі жорсткая, канцэнтравалася ў руках КПСС—КПБ. А цяпер — амаль поўная адсутнасць усякага кантролю. Вярхоўны Савет беспераппынна "выпякае" законы, якія ігнаруюцца выканаўчай уладай зверху данізу. Дрэнныя яны ці не — гэта іншае пытанне. Але падкрэсліваю, што ў жыцці практычна не рэалізуюцца.

— І ўсё ж не хочацца верыць, што не так даўно прыняты Закон "Аб барацьбе са злачыннасцю ў сферы эканомікі і з карупцыяй" таксама мае шанц, як гаворыцца, адысці ў нябыт. Тым больш што ў ім шмат чаго прынцыпова новага.

— Самае галоўнае — дадзена, нарэшце, азначэнне самога тэрміну "карупцыя". Такім чынам, з прыняццем азначанага закона праваахоўныя органы, можна сказаць, атрымалі заданне ўшчыльную заняцца праблемамі карупцыі.

У адпаведнасці з законам, кіраўнікам, службовым асобам і спецыялістам органаў дзяржаўнай улады і кіравання, праваахоўных органаў, кіраўнікам дзяржпрадпрыемстваў забараняецца займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю, заключаць здзелкі з недзяржаўнымі прадпрымальніцкімі структурамі ці аказваць ім садзейнічанне. Аднак у выніку пракурорскіх праверак у камерцыйных банках устаноўлены факты ўдзелу кіраўнікоў дзяржпрадпрыемстваў і ўстаноў у складзе органаў кіравання банкамі. Выяўлены і парушэнні закона пры выкарыстанні цэнтралізаваных крэдытных рэсурсаў. Па гэтых фактах была ўзбуджана крымінальная справа, якая перададзена для расследавання ў аддзел па барацьбе з карупцыяй, створаны ў пракуратуры рэспублікі.

Не магу не засяродзіць увагу на 2-м артыкуле закона. Згодна з ім, службовыя асобы пры назначэнні на пасаду ці маёмасных здзелках абавязаны прадстаўляць дэкларацыі аб сваіх даходах, укладах у банках і каштоўных паперах, абавязацельствах фінансавага характару. Вось нядаўна ў час чарговай сустрэчы з выбаршчыкамі-заслаўчанамі ў мяне запыталі: чаму, маўляў, вакол узводзіцца такая вялізная колькасць катэджаў-палацаў, за якія грошы?..

— Сапраўды, чаму ж не прад"яўляюць іх уладальнікі дэкларацыі аб даходах?

— Таму што ў іх ніхто гэтага не патрабуе! І закон, як бачыце, ёсць. І ёсць у ім артыкул за нумарам два. Вось толькі ці жадаюць уладныя структуры выконваць ну хоць бы гэты артыкул?..

Дарэчы, у праекце закона прапаноўваўся і яшчэ адзін важны, на маю думку, артыкул. У адпаведнасці з ім, праваахоўныя органы, Міністэрства фінансаў, Галоўная падатковая інспекцыя маглі атрымліваць доступ да інфармацыі аб дзейнасці банкаў, рабіць рэвізіі і праверкі.

Для даведкі: крэдытна-грашовая сістэма ў СНД — у ліку найбольш крымінагенных. Іншым часам розуму непадуладна, якія абароты грошай, якія аперацыі "круцяцца" сёння ў банках!

Некалі, вы памятаеце, нават зарплату мы не маглі своечасова выплачваць, таму што велізарная маса грошай была дзесьці задзейнічана. У Прыбалтыцы? У Расіі? Дзе? Банкіры зарабляюць на ўсім гэтым прыбыткі сапраўды шалёныя. А жыхары рэспублікі нічога не маюць.

Тады, скажыце мне, чаму мы не маем права сёння кантраляваць падобныя сітуацыі і аперацыі? Ды таму, што з год назад некаторыя дэпутаты, калі зайшла гаворка аб вывучэнні рахункаў у банках, ледзьве нагамі не затупалі! Маўляў, тайну ўкладаў неабходна захоўваць. Вось і захоўваем...

Да развалу СССР /ці хутчэй — КПСС/ мы ўсе тое-сёе чулі аб дзейнасці падпольных прамыслоўцаў. Гэтыя людзі, як вядома, заўсёды рызыкавалі. Бо праваахоўныя органы жорстка каралі падобную дзейнасць — аж да расстрэлу. Цяпер, нічым не рызыкуючы, без усякай аглядкі на праваахоўныя органы, людзі на працягу дня "робяць" грандыёзныя грошы. Не імкнучыся, зразумела, забяспечыць іх таварам. Адсюль і вынікі — эмісія грошай, дэвальвацыя, хуткае збядненне людзей.

Хацелася б спадзявацца, што прэзідэнцкія выбары разбудзяць нашага выбаршчыка, прачнецца ў ім грамадзянская адказнасць за сваё рашэнне, калі прыйдзецца ставіць "за" ці "супраць" таго ці іншага прэтэндэнта.

Гутарыла Інеса ПЕТРУСЕВІЧ.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАННЯ

6 чэрвеня, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

8.55. ТБ — школе. Выпускныя экзамены. Беларуская і руская мовы.
9.05. Пад купалам Сусвету.
9.15. Пяць хвілін на жарты.
9.20. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
9.50. Э.Радзінскі. "Забіць мужчыну". Спектакль. Ч.3-я.
10.35. Дзелавы веснік.
13.30. Навіны.
13.40. АВС-клуб.
16.25. Еўрапейскі калейдаскоп.
16.55. "Жывыя і мёртвыя". 1-я серыя.
17.30. Навіны.
17.40. Спявае ансамбль народнай музыкі "Бяседа".
18.15. Абласныя навіны (Брэст).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
18.55. "Радок чароўны...".
19.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Э.Радзінскі. "Забіць мужчыну". Спектакль. Ч.4-я.
22.30. "Тэлесябрына".
22.35. Спартыўны тэлекур'ер.
22.55. Кантакт.
23.00. Рэпартаж аб святкаванні Дня Святой Еўфрасінні.
0.30. Надвор'е.
0.40. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
8.20. Паглядзі, паслухай...
8.40. "Гарачаў і іншыя".
9.10. Ты помніш, таварыш...
9.55. Што? Дзе? Калі?
11.20. Футбол. Таварыская сустрэча. Зборная Канады — зборная Бразіліі. 2-гі тайм.
14.25. Прадпрымальнік.
15.10. Комікс бум.
15.35. Аванцюра.
16.00. Зорная гадзіна.
16.40. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.25. Гол. Футбольная віктарына ФІФА.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Гарачаў і іншыя".
18.55. Праграма У.Познера.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Фантазіі на тэмы А.С.Пушкіна.
21.30. Канал "Ілюзія".
22.20. "Тупік для Дэлії" і "Жахлівая Фрэміс".
23.40. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
6.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
6.30. Формула-730.
7.00. Час дзелавых людзей.
7.30. Вуснамі дзіцяці.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Чароўны куфэрачак.
8.35. Ваша права.
8.50. Ранішні канцэрт.
9.05. "Княгіня Наталля Пятроўна". Д/ф.
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Бізнес у Расіі.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Выратаванне 911.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Рамансы.
18.10. "Убачыць Парыж і памерці". Маст.фільм.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Яўгеній Анегін". Фільм-опера.
21.20. Аўтаімгненне.
21.25. "Спрут-5". 4-я серыя.
22.40. Зоркі гавораць.
22.45. Спартыўная карусель.
22.50. "Спрут-5".

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10, 16.30. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Адам і Ева +.
14.00. "Расказы пра паляванне". Д/ф.
14.40. Кінапраграма.
15.20. Музычны фільм.
16.05. Мультфільм.
16.50. "Болдзінскае прыцяжэнне".
17.30. "Слон і Пеначка". Мультфільм.
17.40. Адкрываю для сябе Расію.
18.10. Вялікі фестываль.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.20. "Трыццаць тры". Маст.фільм.
20.40. Мультфільмы для дарослых.
20.55. "Тэлеслужба бяспекі".
21.05. Свет мастацтва.
21.35. Тэлемагазін.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.
22.20. "Свет мастацтва".

7 чэрвеня, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пад купалам Сусвету.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
9.10. Спявае Марк Мерман.
12.30. "Нов і К"-топ-10.
13.30. Навіны.
15.15. "Жывыя і мёртвыя". 2-я серыя.
16.50. Дзелавая хроніка.
17.00. Навіны.
17.10. Фестываль песні і паэзіі "Маладзечна-94". II тур.
18.10. Зачытайце маё пісьмо...
18.15. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25, Навіны Бі-бі-сі.
18.55. "Бярэзінскі запаведнік". Д/ф. 1-я серыя.
19.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Сенсацыя". 4-я серыя.
22.35. Пяць хвілін на жарты.
22.40. Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Беларусь — Францыя.
23.50. Кантакт.
23.55. НІКа.
0.05. Надвор'е.
0.15. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

7.45. Агляд рынку нерухомасці.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
8.20. Вясёлыя ноткі.
8.40. "Дзікая ружа".
9.05. Чалавек і закон.
9.35. "З кошкі ўсё і пачалося".
10.50, 23.45. Прэс-экспрэс.
11.20. "Джыўс і Вустэр". Тэлесерыял.
14.25. Прадпрымальнік.
15.00. Справа.
15.10. "Прыгоды Тома Соера". Мультфільм.
15.40. Паміж намі, дзяўчынкамі...
16.00. Рок-урок.
16.40. Пра ісламскі фундаменталізм.
17.25. Яшчэ раз аб прыватызацыі.
17.35. Тэхнадром.
17.45. З першых рук.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. "Дзікая ружа". Тэлесерыял.
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Вагон 03.
20.55. "Лебядзіная песня". Спектакль.
22.20. Тэлешоу "50 х 50".

Канал "Расія"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.00. Час дзелавых людзей.
7.30. Клуб "Жоўтая падводная лодка".
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.30. Ранішні канцэрт.
8.50. Зусім сакрэтна.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Мульці-пульці.
15.35. Там-там навіны.
15.50. Тэлегазета.
15.55. Новая лінія.
16.40. Прыгоды ваўчара.
17.00. Здорава жывеш.
17.15. Чалавек справы.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Аміка верытас.
18.40. Фільм-прэм'ер.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Ніхто не забыты.
20.30. МХАТ-клуб.
21.20. Без рэтушы.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Экран крымінальных паведамленняў.
23.05. На канцэрце групы "На-на".

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10, 16.30. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Кінаўспаміны. Напярэдадні вайны".
14.15. Падарожжа па Усходзе.
14.40. "Трыццаць тры".
16.00. Мультфільм.
16.50. Рознакаляровы сабака.
17.10. Дзецям пра зверанят.
17.30. Куток Расіі.
17.40. Ваша права.
18.10. Вялікі фестываль.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.25. "Маленькія трагедыі". 1-я серыя.
20.55. Тэлеслужба бяспекі.
21.05. Аранж ТБ.
21.35. Тэлемагазін.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.

8 чэрвеня, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Надвор'е.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Пад купалам Сусвету.
8.35. "Сенсацыя". 4-я серыя.
9.35. "Залатое пяро-94".
13.30. Навіны.
13.40. Відзьма-нявідзьма.
14.40. "Батальёны просяць агню". 1-я і 2-я серыі.
16.55. "Асвейскія сцяжынкі".
17.30. Навіны.
17.40. "Беларускія напевы".
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
18.55. "Радок чароўны...".
19.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Сенсацыя". 5-я серыя.
22.35. Пяць хвілін на жарты.
22.40. Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Беларусь — Харватыя.
23.50. Кантакт.
23.55. НІКа.
0.05. Надвор'е.
0.15. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
8.20. "Поця і Поціха". Мультфільм.
8.40. "Дзікая ружа".
9.05. Клуб падарожнікаў.
9.55. "Працаўнікі мора". 1-я серыя.
11.20, 24.00. Прэс-экспрэс.
11.30. "Джыўс і Вустэр". Тэлесерыял.
14.25. Прадпрымальнік.
15.05. "Чаму растуць цэны?".
15.10. "Прыгоды Тома Соера". Мультфільм.
15.40. Плаванне. Чэмпіянат Расіі.
16.10. "Лятаючы дом".
16.40. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.25. Чакайце адказу.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая ружа". Тэлесерыял.
18.50. "Карычневае воблака". Тэлефільм.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Маналог.
20.55. Гутаркі ў садзе Кліо.
21.15. Паэзія У.Уітмена.
21.35. Эпізоды з жыцця Ф.Н.Пляўакі.
21.55. Фауст і Мефістофель у адной асобе.
22.20. "Без цябе" і "Ускоснае забойства".
23.35. Новыя жыхары.

Канал "Расія"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.30. "Снеданне для чэмпіёнаў".
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.30. Жыццё ў пазыку.

8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. М-трэст.
17.05. "Жанчыны свету". Д/ф.
17.35. Мульці-пульці.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Рубяжы.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Ніхто не забыты.
20.30. Рэпарцёр.
20.45. Музыка ўсіх пакаленняў.
21.15. Мультфільм для дарослых.
21.25. Хакей. Кубак Стэнлі. 1-ы перыяд.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Хакей. Кубак Стэнлі. 2-гі і 3-ці перыяды.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Тэледоктар.
13.45. Кірмаш вакансій.
14.00. Еўрапейскі калейдаскоп.
16.45. Урок нямецкай мовы.
17.00. Крыжыкі-нулікі.
17.40. Спецкор: сто бед адзіноцтва.
18.10. Вялікі фестываль.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.25. "Маленькія трагедыі". 2-я серыя.
20.35. Тэлеслужба бяспекі.
20.45. Блеф-клуб.
21.35. Тэлемагазін.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.

9 чэрвеня, чацвер

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Надвор'е.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Пад купалам Сусвету.
8.35. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. Д/ф.
8.55. ТБ — школе. Выпускны экзамен па алгебры.
9.00. "Сенсацыя". 5-я серыя.
13.30. Навіны.
13.40. "Батальёны просяць агню". 3-я і 4-я серыі.
17.00. "Максім Гарэцкі. Прысады жыцця". Д/ф.
17.30. Навіны.
17.40. "Так гэта было...". Расказвае І.Мадэкін.
18.05. Зачытайце маё пісьмо...
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
18.55. "Бярэзінскі запаведнік". Д/ф. 2-я серыя.
19.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Сенсацыя". 6-я серыя.
22.35. Пяць хвілін на жарты.
22.40. "Рок-айленд". Група "ДДТ".
23.40. Кантакт.
23.45. НІКа.
23.55. Надвор'е.
0.05. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
8.20. "Вучань чараўніка".
8.40. "Дзікая ружа".
9.05. У свеце жывёл.
9.45. "Працаўнікі мора". 2-я серыя.
10.50, 24.00. Прэс-экспрэс.
11.20. "Джыўс і Вустэр". Тэлесерыял.
12.10. "Яго вялікасць футбол". Д/ф.
14.25. Прадпрымальнік.
14.50. Як дабіцца поспеху.
15.05. "Як папаўняецца казна". Перадача для дзяцей.
15.10. "Прыгоды Тома Соера". Мультфільм.
15.40. Мультытролія.
16.00. ...Да 16 і старэйшым.
16.40. Планета.
17.20. Адкрыццё конкурсу імя П.І.Чайкоўскага.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая ружа". Тэлесерыял.
18.50. Конкурс імя П.І.Чайкоўскага.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Вагон 03.
20.55. Лато "Мільён".
21.25. "Сястрычкі Ліберці". Маст.фільм.
23.10. Закрыццё кінафестывалю "Кінатаўр".

Канал "Расія"

7.00. Час дзелавых людзей.
7.30. Рэтра-шлягер.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Чароўны куфэрачак.
8.35. Паехалі.
8.45. "Санта-Барбара".
9.35. Тэлегазета.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. "Буслы". Тэлефільм.
17.00. Будні.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. У свеце аўта- і мотаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.25. Пяць хвілін пра добрае жыццё.
20.30. "Цыганская рапсодыя".
21.00. Звычайная справа.
21.20. Я — лідэр.
21.45. Рэк-тайм.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Экран крымінальных паведамленняў.
23.05. Балет Санкт-Пецярбурга.
23.40. Пецярбургскія гісторыі.

Санкт-Пецярбург

7.55. Для вас, выпускнікі. Экзамен па матэматыцы.
8.35. Мультфільм.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55. Тэлемагазін.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Сем сланоў.
14.00. Тэатральная правінцыя.
17.05. "Там, дзе жыве Павуціныч".
17.20. Сёння і штодзённа.
17.40. Чалавек на зямлі.
18.10. Вялікі фестываль.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.05. Будні.
19.25. Тэлемагазін.
19.30. "Маленькія трагедыі". 3-я серыя.
20.45. Тэлеслужба бяспекі.
20.55. Блеф-клуб.
21.35. Мультфільм для дарослых.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.
22.20. Вячэрні звон.

10 чэрвеня, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Дзелавая хроніка.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пад купалам Сусвету.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Кінанарыс.
8.55. ТБ — школе. Выпускныя экзамены па алгебры.
9.00. "Сенсацыя". 6-я серыя.
10.00. Пазіцыя ўрада.
12.30. "Рок-айленд". Група "ДДТ".
13.30. Навіны.
16.30. "Мюнхен — Гомель". Дабрачынная акцыя.
17.20. Дзелавая хроніка.
17.30. Навіны.
17.40. Ролі і гледачы Рускага тэатра Беларусі. Д/ф.
18.05. Кантакт.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
18.55. "Радок чароўны...".
19.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. "Маладзечна-94". Гала-канцэрт. Прамы эфір.
Пасля заканчэння — НІКа; Надвор'е; Пад купалам Сусвету.
0.30. "Маладзечна-94". "Джаз апоўначы".

Канал "Астанкіна"

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.05. Навіны.
8.20. Сарока.
8.40. "Дзікая ружа".
9.10. Эльдарада.
9.40. "Працаўнікі мора". 3-я серыя.
10.50, 0.10. Прэс-экспрэс.
11.20. "Джыўс і Вустэр". Тэлесерыял.
12.15. Амерыка з М.Таратутам.
14.25. Прадпрымальнік.
14.55. Бізнес-клас.
15.10. Алеся і кампанія.
15.40. "Эгрэта са слановай косткі". Маст.фільм.
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. Чалавек і закон.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Рэха тыдня.
18.20. Амерыка з М.Таратутам.
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Чалавек тыдня.
21.05. "Дэн Огаст". Тэлесерыял.
22.05. "Погляд" з А.Любімавым.
22.55. Аўта-шоу.
23.15. Музагляд.
24.00. Праграма "Х".

Канал "Расія"

6.00, 10.00, 15.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.00. Час дзелавых людзей.
7.30. Рэк-тайм.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Чароўны куфэрачак.
8.35. Паехалі.
8.45. Без рэтушы.
9.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Вайсковы кур'ер.
16.20. Новая лінія.
16.50. "Пастка для бацькоў: мядовы месяц на Гаваях". 1-я серыя.
17.45. Тэлегазета.
17.50. Свята кожны дзень.
18.00. "К-2".
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Першая ластаўка". Маст.фільм.
20.50. Джэнтльмен-шоу.
21.25. Хакей. Кубак Стэнлі. 1-ы перыяд.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Хакей. Кубак Стэнлі. 2-гі і 3-ці перыяды.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55. Тэлемагазін.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Сярэбраная ніць".
14.00. Кінастудыя "Выбар".
17.15. Іграем класіку.
17.20. "Тры колы, фаліянт і...".
17.40. Новы Пецярбург.
18.10. Вялікі фестываль.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.00. Будні.
19.15. "Калі разводзяць масты".
20.55. Тэлеслужба бяспекі.
21.05. "Няхай жыве". Спявае Э.П'еха.
21.35. Тэлемагазін.
22.00. Спартыўныя навіны.
22.10. Ваш стыль.
22.20. "Халодны пот". Маст.фільм (ЗША).

11 чэрвеня, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Надвор'е.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Пад купалам Сусвету.
8.35. "Асабістая справа суддзі Івановай". Маст.фільм.
10.05. Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Кваліфікацыйны матч з удзелам зборнай Беларусі.
11.15. Фестываль "Маладзечна-94". III тур.
13.15. "Сталіца". Тэлечасопіс.
13.35. Дзесяць запаведзяў.
14.05. Фінал I фестывалю юных талентаў.
15.20. "Шукаем ініцыятыўных".
15.30. "Нашы суседзі" (1957 г.).
17.00. Памяці рэжысёра В.Карпілава.
18.20. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
18.50. "Церніца". Фільм-канцэрт.
19.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Фестываль "Маладзечна-94".
0.30. Фестываль "Маладзечна-94". Прамы эфір.

Канал "Астанкіна"

7.15. Спорт-шанц.
7.45. Слова пастара.
8.00. "Марафон-15" — малышам.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
9.55. Ранішняя пошта.
10.25. Я — жанчына.
10.55. Навіны культуры.
11.05. "Прадстаяцель". Д/ф.
11.25. Смак.
11.40. "У крузе першым" (Францыя). 1-я серыя.
13.30. Кніжны двор.
14.00, 23.05. Навіны.
14.25. Лабірынт.
14.50. "Сонца ў бутэльцы" (Англія).
15.20. У свеце жывёл.
16.00. Каханне з першага погляду.
16.40. Да і пасля.
17.30. "...І правасуддзе для ўсіх". Маст.фільм (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.15. Надвор'е.
20.45. Зборная Расіі па футболу на шляху ў Амерыку.
21.45. Што? Дзе? Калі?
22.50. Дзённік конкурсу імя П.І.Чайкоўскага.
23.20. Акадэмія.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.55. Студыя "Рост".
8.25. Парламенцкі тыдзень.
8.55. Сказ пра мудрую жонку.
9.25. Пілігрым.
10.10. Да Масквы — далёка.
10.55. "Прыгоды Электроніка". 1-я серыя.
12.05. Тэлеэрудыт.
12.10. Вінілавыя джунглі.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Мастак А.Вярэйскі.
14.00. Запрашае "Здраўніца".
14.15. Астралогія любві.
14.45. Футбол без граніц.
15.40. Тэлеэрудыт.
15.45. "К-2".
16.15. Валейбол. Сусветная ліга. Расія — Кітай.
16.55. Дзмітрый Хварастоўскі на Прачысценцы.
17.45. Валейбол. Сусветная ліга. Расія — Кітай.
18.05. Свята кожны дзень.
18.15. Вуснамі дзіцяці.
18.45. Кінамарафон.
19.25. "Патрыятычная камедыя". Маст.фільм.
21.25. Адыходзячая натура.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Праграма "А".
23.55. "Рукі забойцы". Маст.фільм.

Санкт-Пецярбург

8.45, 16.30. Чароўная лінія.
9.00. "Халодны пот" (ЗША).
10.40. Тэледоктар.
10.55. "Чарцяня № 13". Мультфільм.
11.05. "Абрыў". Маст.фільм.
13.30. "Слова Андронікава".
14.40. "Адлюстраванне".
15.15. "Марыяна першая" (Францыя). 1-я серыя.
15.45. Вынікі XX стагоддзя.
16.45. Кінастудыя "Выбар".
17.05. Спартыўны агляд.
17.35. "Рэмбрант". Тэлефільм.
18.10. Вялікі фестываль.
18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
18.55. Экспрэс-кіно.
19.10. Бенефіс К.Максімавай.
20.55. Чэмпіянат Расіі па футболу. 1-я ліга. "Зеніт" — "Дружба" (Майкоп). 2-гі тайм.
22.00. Ваш стыль.
22.10. "Санкт-Пецярбург — горад розных ажыццяўленняў. Ад мары да рэальнасці". Тэлефільм (Францыя).

12 чэрвеня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Слова да чалавека.
8.55. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
9.30. "Баль Валтасара, або Ноч са Сталіным". Маст.фільм.
11.05. MTV. Лепшыя хіты.
11.40. Тэлекрама.
11.55. 20 мінут рэдактара.
12.15. Пра шахматы і шахматыстаў.
13.00. Трыбуна кандыдатаў у прэзідэнты.
15.00. Фінал I фестывалю юных талентаў.
16.15. "Планета людзей".
16.55. Чэмпіянат Еўропы па гандболу. Фінал.
18.30. "Дзівосная бочка".
18.40. "Гінес-шоу".
19.10. Дыялог у прамым эфіры.
20.00. Панарама.
20.35. Пяць хвілін на жарты.
20.40. Калыханка.
21.00. "Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар".
21.10. Закрыццё фестывалю "Маладзечна-94".
23.30. "Каскад".
23.40. Відзьма-нявідзьма.
0.40. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

7.00, 17.15, 23.10. Навіны.
8.05. Раным-рана.
8.35. Марафон-15.
9.05. Палігон.
9.35. Тыраж "Спортлато".
9.50. Пакуль усе дома.
10.20. "З лёсам аб лёсе...". Музычная праграма. Вядучы — А.Баталаў.
11.05. "У крузе першым" (Францыя). 2-я серыя.
13.00. "Піф і Геркулес". Мульфільм.
13.10. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
14.00. Дзень Расіі. Пераклічка гарадоў.
14.40. "Грай, гармонік!".
15.25. Шпаргалка.
15.30. Мультфільмы.
16.25. Сакрэты Таццяны Пельцар.
17.25. Тэлелоцыя.
17.40. Надвор'е.
17.45. "Удачы вам, панове". Маст.фільм.
19.35. Святочны канцэрт на Патрыяршых сажалках.
21.10. Нядзеля.
21.55. Спартыўны уік-энд.
22.10. Хрустальная Турандот.
23.20. Астралябія.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
7.25. "Хлопчык і дзяўчынка".
7.35. "Танцоры". Д/ф.
8.05. Студыя "Рост".
8.35. Добрай раніцы, Еўропа.
9.05. Лепшыя гульні НБА.
10.05. Аты-баты...
10.35. Цяжкі ўзрост.
10.55. "Прыгоды Электроніка". 2-я серыя.
12.00. "Кветкі Расіі".
13.20. Не высечы...
13.35. "Хлопец з нашага горада". Маст.фільм.
15.15. Каробка перадач.
15.30. Песні рускай арміі.
16.00. Валейбол. Сусветная ліга. Расія — Кітай.
16.35. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч". Мультфільмы.
17.35. "З жыцця Фёдара Кузькіна". 1-я серыя.
19.25. Свята кожны дзень.
19.35. "З жыцця Фёдара Кузькіна". 2-я серыя.
21.15. Валейбол. Сусветная ліга. Расія — Кітай.
21.45. У Ксюшы.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. "Формула-1". Гран-пры Канады.

Санкт-Пецярбург

8.50. Праграма-набажэнства.
9.20. "Клемянціна" (Францыя). 1-я серыя.
9.50. Экспрэс-кіно.
10.05. Кінастудыя "Выбар".
10.50. Нядзельны лабірынт.
12.20. "Наша Чукокала". Фільм-спектакль.
13.15. "Ну, пачакай!". Мультфільм.
13.55. Этнасы Зямлі.
14.25. Гістарычны альманах.
15.10. "Навухаданосар". Опера Дж.Вердзі.
17.20. Трамплін.
18.05. Крымінальнае дасье.
18.30. Інфарм ТБ.
18.55. "Пецярбургскі ангажэмент".
19.50. Аранж ТБ. "Без назвы".
20.10. "Руанская дзева па мянушцы Пышка". Маст.фільм.
21.45. Ваш стыль.
21.55. Адамаў яблык.

8-й канал

6 июня, понедельник

18.00 Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.20 Музыкальная программа.
19.00 Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз»: «В плену».
20.00 Мультсериал «Вольтрон».
20.30 Телесериал «Морена Клара», 21-я серия.
21.15 У афиши.
21.35 Городские часы.
21.45 Фильмы нашей памяти. Художественный фильм «Укротительница тигров».

7 июня, вторник

18.00 Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.25 Музыкальная программа.
19.00 Телесериал «Лабиринт правосудия»: «Колыбель качается».
19.50 Студия «ИНТЭКС». Новости.
20.00 Мультсериал «Вольтрон».
20.30 Телесериал «Морена Клара», 22-я серия.
21.20 Программа о здоровье «Доктор... доктор...»: Здоровая психика".
21.45 Приключения... Детективы... Художественный фильм «Опасная зона-1".

8 июня, среда

18.00 Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.20 Музыкальная программа.
18.50 Журфак БГУ представляет...
19.00 Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз»: «На весах Фемиды».
19.50 СОЛТЭК. Новости.
20.00 Мультсериал «Вольтрон».
20.30 Телесериал «Морена Клара», 23-я серия.
21.20 Домашний врач.
21.45 Классика зарубежного кинематографа. Художественный фильм «Мелодрама».

9 июня, четверг

18.00 Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.20 Музыкальная программа.
19.00 Телесериал «Лабиринт правосудия»: «Сложное предложение».
20.00 Мультсериал «Вольтрон».
20.30 Телесериал «Морена Клара», 24-я серия.
21.25 Спортивная программа «Файт»: «Кикбоксинг».
21.45 Детектив... Боевик... Художественный фильм «Возвращение дракона».
23.10 Музыкальная программа.

10 июня, пятница

18.00 Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.25 СОЛТЭК. «Доремифасольки».
18.30 Foxy music.
19.20 Многосерийный фильм «Судьба», 68-я серия.
20.00 Мультфильм «Вольтрон».
20.30 Телесериал «Морена Клара», 25-я серия.
21.20 Время местное.
21.45 Приключения... Детективы... Художественный фильм «Опасная зона-2".

11 июня, суббота

15.00 Мультсериал «Трансформеры». 21, 22-я серии.
15.50 Размышление о джазе.
16.30 Проповедник Кеннет Коупленд.
17.00 Семейный экран. Художественный фильм «Детская площадка».
18.30 «Журнал путешествий»: Израиль, Испания.
19.00 Опра Уинфри шоу: «Маленькие гении».
19.40 Мультфильм «Василиса Прекрасная».
20.00 Приключенческий сериал «Залив Опасный»: «Необходимо выжить».
20.30 Давайте потанцуем.
21.00 СОЛТЭК. Спортивная мозаика.
21.30 Семь минут с «Христофором».
21.40 Телесериал «Цветок страсти». 21, 22-я серии.

12 июня, воскресенье

15.00 Мультсериал «Трансформеры». 23, 24, 25-я серии.
16.10 Спортивная параллель.
17.00 Проповедник Кеннет Коупленд.
17.30 Короткометражный фильм «Ночной гость» из серии «Зигзаги жизни».
18.00 СОЛТЭК. Телефэн. Улица.
18.30 Дикая Америка.
19.00 Программа мультфильмов.
19.30 Спорт-секрет.
19.45 Монолог.
20.00 Комедийное шоу «Скрытая камера».
20.20 Телесериал «Цветок страсти». 23, 24, 25-я серии.
22.40 Foxy music.

Сын Сталина

Встреча с Галиной Яковлевной Джугашвили, отец которой не вернулся с войны

САМОЕ дорогое, что осталось у этой 55-летней женщины с кавказскими, подернутыми влагой глазами, как мне показалось, — крохотная фронтовая открытка, аккуратно запечатанная для надежности в пластмассовый пакетик. Да еще поблекший довоенный фотоснимок: красивый молодой человек с доброй улыбкой держит на руках смеющуюся девчушку. Это — Яков Джугашвили, старший сын Сталина, счастливый на тот момент папа, обретший недавно свою семью и радующийся своему первенцу — доченьке Гуле, как он ее ласково называл.

Галина Яковлевна, у которой мы на днях побывали в гостях на ее московской квартире, хранит эти семейные реликвии в укромном месте. Теперь к ним добавилось еще несколько фотографий, сделанных почти полстолетия назад нашим ветераном-фоторепортером Самарием Гурарием. Он и вручил их Галине Яковлевне, где она запечатлена со своей симпатичной мамой Юлией Мельцер. Снимки эти относятся к первому послевоенному году. Пленка долго лежала в архиве репортера. Из-за извечной редакционной текучки все было недосуг заняться ими. Да и где искать эту многострадальную семью опального пленника — артиллериста, сложившего голову в фашистской неволе? И вот адрес найден. Встреча состоялась. Только нет уже давно в живых Гулиной мамы — Юлии Исаковны, сполна хватившей бериевского ада. Впрочем, все по порядку...

Яков Джугашвили — старший сын Сталина от его первой жены Екатерины Сванидзе. Его мать рано умерла, и Яков с малолетства воспитывался в Москве, в сталинской семье, не будучи избалованным вниманием отца. После окончания школы и учебы в МИИТе уехал в Ленинград, где работал на ТЭЦ, как сам написал в анкете, «дежурным инженером-трубочистом». Кстати, вся его автобиография состояла из нескольких строк...

«...Родился в 1908 г. в г. Баку в семье профессионального революционера. Ныне отец Джугашвили-Сталин И. В. находится на партийной работе. Мать умерла в 1908 г. Брат Василий Сталин занимается в авиашколе. Сестра Светлана — учащаяся средней школы г. Москвы. Жена Юлия Исаковна Мельцер родилась в Одессе в семье служащего. Брат жены — служащий г. Одессы. Мать жены — домохозяйка г. Одессы. До 1935 г. жена на иждивении отца — училась.

С 1936 г. по 1937 г. работал на электростанции завода им. Сталина в должности дежурного инженера-трубочиста. В 1937 г. поступил на вечернее отделение Артакадемии РККА. В 1938 г. поступил на 4 курс I факультета Артакадемии РККА.

Джугашвили Я. И. 11.VI. 39 г.»

То было грозное предвоенное время. В воздухе явственно пахло порохом. Каждый чувствовал: надо готовиться к тяжелым испытаниям. Поэтому Яков и решил обрести военную специальность. Будучи скромным, по свидетельствам знавших его — даже застенчивым человеком, он упорно постигает азы артиллерийской науки, о чем говорит его аттестация командованием накануне войны:

«...Общее и политическое развитие хорошее. Дисциплинированный, исполнительный. Учебная успеваемость хорошая... На военную службу поступил добровольно. Строевое дело любит и изучает его. К разрешению вопросов подходит вдумчиво, в работе аккуратен и точен. Физически развит. Тактическая и артиллерийско-стрелковая подготовка хорошая. Общителен. Пользуется хорошим авторитетом. Партии Ленина—Сталина и социалистической Родине предан. По характеру спокойный, тактичный, требовательный, волевой командир. За время прохождения войсковой стажировки на должности командира батареи выявил себя вполне подготовленным. С работой справился хорошо. После кратковременной стажировки на должности командира батареи подлежит назначению на должность командира дивизиона. Достоин присвоения очередного звания капитана...».

В мае 1941 года Яков Джугашвили назначается командиром артиллерийской батареи. А уже 27 июня 1941 года батарея 14-го гаубичного артполка вступила в боевые действия. 4 июля попала в окружение...

ОН, КОНЕЧНО же, проявив некоторую гибкость, мог бы избежать фронта. Особенно самых тяжких первых дней войны. Он мог бы избежать самого огнеопасного направления — белорусского. Но не таков был нрав у этого скромного офицера-кавказца. Яков ринулся в самое пекло, зная, что и отец его уж за это не осудит.

Бывалые фронтовики рассказывали, какое множество вражеских листовок посыпалось летом и осенью 41-го на головы наших воинов с портретами сына Сталина и с его якобы «обращениями». Мол, сдавайтесь, русские солдаты, немцы вас не обидят. Даже сын самого главнокомандующего у нас хорошо себя чувствует...

В них, в частности, говорилось: «...чтобы запугать вас, комиссары вам лгут, что немцы плохо обращаются с пленными. Собственный сын Сталина своим примером доказал, что это ложь. Он сдался в плен. Потому что всякое сопротивление Германской армии отныне бесполезно! Следуйте примеру сына Сталина — он жив, здоров и чувствует себя прекрасно. Зачем вам приносить бесполезные жертвы, идти на верную смерть, когда даже сын вашего верховного заправилы уже сдался в плен? Переходите и вы!»

Фашисты даже с этой целью на листовках печатали пропуск для неограниченного количества переходящих на сторону германских войск командиров и бойцов нашей армии:

«Пропуск. Предъявитель сего не желал бессмысленного кровопролития за интересы жидов и комиссаров оставляет побежденную Красную Армию и переходит на сторону германских вооруженных сил. Немецкие солдаты и офицеры окажут перешедшему хороший прием, накормят и устроят на работу...»

Яков попал в страшную беду, в плен. А что было дома, в его семье! Гуле было всего три годика. Конечно, она мало что помнит. Но вот свидетельство сводной младшей сестры Якова — Светланы: «...в конце августа я говорила из Сочи с отцом по телефону. Юля стояла рядом, не сводя глаз с моего лица. Я спросила его, почему нет известий от Яши, и он медленно и ясно произнес: «Яша попал в плен». И, прежде чем я успела открыть рот, добавил: «Не говори ничего его жене, пока что...» Юля поняла по моему лицу, что что-то стряслось, и бросилась ко мне с вопросами, как только я положила трубку, но я лишь твердила: «Он ничего сам не знает...». Новость казалась мне столь страшной, что я была бы не в силах сказать ее Юле — пусть же ей скажет кто-нибудь другой...

Но отцом руководили совсем не гуманные соображения по отношению к Юле: у него зародилась мысль, что этот плен неспроста, что Яшу кто-то умышленно «выдал» и «подвел», и не причастна ли к этому Юля?.. Когда мы вернулись к сентябрю в Москву, он сказал мне: «Яшина дочка пусть останется пока у тебя... А жена его, по-видимому, нечестный человек, надо будет в этом разобраться...» И Юля была арестована в Москве, осенью 1941 года...»

Одна зловещая фраза: «Надо будет в этом разобраться...» — стоила Юлии Исаковне нескольких лет свободы. Сперва ее привезли на Лубянку, где долго, поместив в одиночку, допрашивали. Разумеется, с полным «джентльменским» бериевским набором — по ночам, с пристрастием, по-иезуитски десятки раз повторяя одни и те же вопросы, на которые ошеломленная молодая женщина никак и ничего не могла ответить: «Что вам известно о муже, как он попал в плен, не говорил ли с вами перед уходом на фронт на эту тему?..».

Что она могла на все это ответить? Помнила лишь, как провожала Якова в своем любимом красном платье. Потом ей кто-то сказал, что это дурная примета. Когда враг подходил к Москве, Юлию перевели в тюрьму на Волге, в город Энгельс. Озлобленный конвой, пересылка, страшная дорога в стареньком довоенном «столыпине»... Потом опять Москва, уже тюрьма — Лефортовская. Тоже не подарок, конечно. Зато много книг, можно было заказывать и читать. Пробыв в каменном мешке почти два года, отлученная от семьи и дома, женщина потеряла счет времени. Позже, уже в наши дни, Галина Яковлевна напишет со слов матери:

«Однажды была долгая пауза, странная, почти угрожающая. Наконец — обычный приказ выходить. Она очутилась в длинной комнате. Алая дорожка от ног ее вела к столу у противоположной стены, крытому ярко-зеленым сукном. За столом сидели люди в военной форме, какой именно, она не могла бы сказать: взгляд ее приковали их сверкающие золотом плечи. Алая дорожка заколыхалась и поползла вверх, в ушах остро звенел комар. Сквозь пестрый, звенящий туман прошел голос. На плече она почувствовала жесткие пальцы. Низкий, почти бас, голос гудел: «Успокойтесь, у нас теперь новая форма». «...Я думала — все, немцы... а тут, как он сказал, — она прижимала сложенные руки к груди,— такое счастье, такое... свои!»

И вот наконец ей сказали: «Вы свободны», — она не поняла, потом испугалась. И стала повторять: «Нет, нет, я никуда отсюда не пойду!..» Вот до чего можно довести беззащитного, безвинного человека.

В конце войны в семье Якова стало известно об одном коротком свидетельстве его артиллериста-сослуживца. Вот как об этом вспоминает дочь:

«...Батарея отца почти сразу попала в окружение. Снаряды кончились. Один солдат (контуженный, принятый за мертвого) выбрался к своим. Рассказ его был скуп. Дикий угар рукопашной, провал. Потом свет, тишина, трупы на вздыбленной земле и никого — живых... Последнее, что он помнил об отце: «На старшем лейтенанте было много крови...»

В печати уже появились сведения о концлагерной жизни сына Сталина. Сперва фашисты пытались его приблизить, обласкать, дабы склонить к предательству. Обещали золотые горы, возили в Берлин, помещали в престижные отели. Одновременно тысячами разбрасывали те листовки. В действительности никаких «обращений» и «воззваний» Яков Джугашвили не подписывал. Тем более не давал согласия сотрудничать с фашистами. Вот что в марте 1945 года рассказывал человек, находившийся с Яковом в плену:

«...Яков Иосифович Джугашвили, сын маршала СССР, находился со мной в плену в Южной Баварии, около маленького города Гоммельбург. Лагерь военнопленных был международного характера, где были заключены в застенке советские, французские, английские и бельгийские офицеры. В этом лагере были заключены 27 советских генералов и много старшего начальствующего состава РККА. Яков Джугашвили в этом лагере был заключен с апреля месяца 1942 года и был в нем по июнь 1942 года, а после чего был переведен в другой, мне не известный лагерь. Яшу лично знали многие советские офицеры. За короткий промежуток времени нахождения в Гоммельбургском лагере показал себя стойким, а своим поведением мужественным и непоколебимым советским офицером... Питание он получал такое же, как и остальные советские офицеры, т. е. 150 граммов эрзац-«хлеба» в день, один раз брюквенный суп без всякой приправы. Немцы его использовали на хозяйственных работах внутри лагеря, а также он работал резчиком по кости. Из лошадиных костей он резал фигуры, шахматы, табачные трубки и т. д. Ежедневно приезжали к нему фотокорреспонденты фашистских газет с сотрудниками гестапо, чтобы принудить Яшу и получить от него им выгодные сведения, на что всегда встречали твердый отказ: «Я люблю свою Родину, я никогда ничего не скажу плохого о моей Родине!» — таков был ответ Яши. Начальник штаба 1-го Совпартизанского полка майор Минасян».

Итак, пленный командир артбатареи 14-го гаубичного полка Яков Джугашвили, о котором в войну слагались самые невероятные легенды (в том числе связанные с обменом его на маршала или генерала вермахта), оказался брошенным в обычный концлагерь на территории Польши. Он держался до конца. Его перевели позже в один из самых страшных лагерей — Заксенхаузен. Здесь он, как свидетельствуют очевидцы и лагерные документы, погиб 14 апреля 1943 года, бросившись в отчаянии на колючую проволоку, через которую был пропущен электрический ток...

Известно, как в сталинские времена относились к нашим пленным. Их огулом числили изменниками Родины, ссылали после войны в уральские и сибирские лагеря. Вероятно, черная тень подозрения падала и на Якова. Во всяком случае, только спустя многие годы после победного сорок пятого он был награжден (посмертно) орденом Отечественной войны. Им, впрочем, были отмечены все оставшиеся в живых фронтовики.

Не маловато ли это для человека, который в столь чрезвычайных обстоятельствах не пошел на сделку с совестью? Представьте на мгновение, если бы он согласился сотрудничать с гитлеровцами, какой это был бы ошеломляющий эффект. Сталин против Сталина? Никакому Власову не снилось подобное. Давайте сообща подумаем обо всем этом в преддверии 50-летия нашей светлой Победы и вновь вернемся к трагической судьбе Якова Джугашвили...

Юрий ДМИТРИЕВ,
Самарий ГУРАРИЙ,
спецкоры «Труда».

На снимках: Яков Джугашвили с дочкой; первая и последняя открытка с фронта; семилетняя Галя с мамой, 1946 год.

К СВЕДЕНИЮ
потребителей электроэнергии г. Минска и Минской области

С 1 июня 1994 г. по Минской области введены следующие тарифы на электроэнергию, зарегистрированные Департаментом цен при Министерстве экономики РБ 26.05.94 за №124-Ц (тарифы даны в «белорусских» рублях):

1. Промышленные и приравненные к ним потребители 750 кВА и выше	
— основная плата (за 1 месяц)	34.761руб./кВт
— дополнительная плата	194 руб./кВтч
— дополнительная плата для предприятий Белбиофарма	129 руб./кВтч
2. Промышленные и приравненные к ним потребители до 750 кВА	301 руб./кВтч
3. Электрифицированный ж/д транспорт (электротяга)	
— пригородный	174 руб./кВтч
— без пригородного	301 руб./кВтч
4. Электрифицированный городской транспорт (электротяга)	174 руб./кВтч
5. Непромышленные потребители	
— бюджетные организации	207 руб./кВтч
— ведомственная социальная сфера, уличное освещение и прочие непромышленные потребители	301 руб./кВтч
6. Больничные учреждения Минздрава РБ	39 руб./кВтч
7. Производственные нужды сельхозпотребителей	129 руб./кВтч
8 .Строительные организации Белсельстроя	301 руб./кВтч
9. Электроэнергия для нужд отопления и горячего водоснабжения	
— в часы ночного минимума*	174 руб./кВтч
— в остальное время суток	870 руб./кВтч
10. Освещение лестничных клеток, дворов	39 руб./кВтч
11. Электроэнергия, расходуемая на работу лифтов	
— в домах Минжилкомхоза	39 руб./кВтч
— в домах ЖСК при наличии раздельного учета	24 руб./кВтч
12. Электроэнергия, расходуемая садоводческими товариществами на полив	24 руб./кВтч
13. Население	
— городское	39 руб./кВтч
— сельское и городское в домах, оборудованных электроплитами	26 руб./кВтч
14. Населенные пункты	
— городские	34 руб./кВтч
— сельские	23 руб./кВтч
15. Хозяйственные нужды энергосистемы	301 руб./кВтч

* Для всех групп потребителей при наличии раздельного учета по зонам суток, при отсутствии раздельного учета по тарифу, применяемому для нужд отопления и горячего водоснабжения в остальное время суток.

Промышленные предприятия, поставляющие продукцию по клирингу, 25% тарифа оплачивают в «белорусских» рублях и 75% — в «российских» рублях.

Предприятия, поставляющие продукцию за пределы республики, электрифицированный ж/д транспорт (кроме пригородного) и строительные организации, выполняющие работы за пределами республики, оплачивают 20% тарифа в «белорусских» рублях и 80% — в «российских» рублях.

Коэффициент для перерасчета «российского» рубля в «белорусский» — 1:5,19 и доллара США — 1:8.438.

Предприятие "Энергонадзор".

■ Пяць сотак

ДА РУМЯНЫХ ЯБЛЫЧКАЎ І ЧЫРВОНЫХ ЯГАДАК

Адцвілі пладовыя дрэвы і кусты, з"явілася на іх завязь. Але не спяшайцеся рабіць прагнозы на ўраджай: добрая завязь яшчэ не ўсё. Не пальеш дрэва, не падкорміш своечасова — паабсыпаюцца завязь, яблычкі.

Раслінам, на якіх больш за ўсё завязі, трэба ў першую чаргу даць азотную падкормку. Лепш за ўсё настой дзіванны: на вядро вады — 2 л жыжкі. Такой дозы хопіць на 1 квадратны метр прыствольнага круга. Можна ўнесці салетру /12-15 г на вядро вады/, калі няма дзіванны.

Для падкормкі ягадных кустоў робяць канаўкі глыбінёй 8-10 см — у межах кроны куста. Пад малінамі — з абодвух бакоў.

Дрэвы падкормліваюць, уносячы ўгнаенні ў канаўкі, вырытыя па мяжы прыствольнага круга. Канаўкі выраўноўваюць, калі сумесь уцягнецца. Калі сад дарослы, дрэвы пасаджаны блізка адно ад аднаго, уносіць падкормку можна па ўсёй плошчы.

Інакш давядзецца дзейнічаць, калі пад дрэвамі расце трава. Яна, як правіла, бярэ шмат вільгаці і пажыўных рэчываў. Таму паліваць прыйдзецца болей, а азотныя падкормкі — альбо пачасціць, альбо павялічыць іх дозу ў паўтара раза. У чэрвені, калі трава дасягне вышыні 12-15 см, яе трэба скасіць.

У першай палове лета асабліва важна сачыць за вільготнасцю глебы: на балоцістых участках, там, дзе блізка грунтавыя воды, ці пасля працяглых дажджоў у глебе затрымліваецца шмат вільгаці. Гэта можа выклікаць гібель каранёвай сістэмы. У нізкіх, вільготных месцах трэба выводзіць "лішнюю" ваду ў асушальную сетку і адмовіцца ад агратэхнічных прыёмаў, што захоўваюць у глебе вільгаць. А ад недахопу вады часта пакутуюць сады, якія размешчаны на схілах, лёгкіх пясчаных глебах, на ўчастках, дзе, акрамя пладовых дрэў, растуць сосны, елкі, бярозы. Як даведацца, ці дастаткова вільгаці? З ямкі глыбінёй 25-40 см, вырытай пад кронай дрэва, бяруць жменю глебы, сціскаюць яе ў кулаку. Калі на далоні глеба рассыпаецца, паліў неабходны. Калі застаецца камяком, з ім можна пачакаць.

Колькасць вады для паліўкі залежыць ад характару глебы: для лёгкіх — 2 вядры на квадратны метр прыствольнага круга, для цяжкіх — да 4 вядзёр. Скарынку на глебе, што ўтварылася пасля паліву, неабходна разбурыць культыватарам ці граблямі.

Складана паліваць сад, калі ён размешчаны на схіле гары. Робячы гэта няўмела, можна змыць урадлівы слой. Каб такога не адбылося, прыйдзецца паліваць па "чашах", робячы канаўкі вакол кустоў і дрэў. Ці ўстаўляць жалезны наканечнік шланга на глыбіню каранёвай сістэмы /рабіць своеасаблівыя ін"екцыі/.

Нарэшце, можна прымяніць так званае перарывістае дажджаванне — паліваць да той пары, пакуль вада не пачне сцякаць ручайком. Праз некаторы час паліў аднавіць. Калі ваду даводзіцца насіць здалёк, можна выкарыстаць "сухі паліў". Гэта значыць, часцей рыхліць. А культуры, у якіх каранёвая сістэма знаходзіцца ля самай паверхні, мае сэнс замульчыраваць. Як гэта зрабіць? На кожны квадратны метр глебы трэба ўнесці па два вядры торфу. Можна ўзяць пілавінне, стружкі ці хвойныя іголкі. Але ў такім выпадку неабходна дадатковае ўнясенне азотных угнаенняў /да 15 г на квадратны метр/.

У чэрвені трэба апырскваць пладовыя дрэвы растворам бардоскай вадкасці, каб іх не пашкоджвала парша. Не забывайце правяраць лоўчыя паясы і знішчаць шкоднікаў, якія ў іх трапілі.

На ягадных кустах прымяненне ядахімікатаў у чэрвені спыняюць, бо хутка паспее ўраджай. Але вусеняў час ад часу збіраюць і знішчаюць.

8 канал

4 июня, суббота

15.00. Мультсериал "Трансформеры". 16.17 серии.
15.50. Программа о здоровье "Доктор... доктор..."
16.15. Развлекательная программа "Игра".
17.00. Проповедник Кеннет Коупленд.
17.30. Приключенческий сериал "Залив Опасный", "Серьезная опасность".
18.00. Журнал путешествий: "Португалия, Греция".
18.30. Опра Уинфри шоу: "Почему мы разводимся".
19.30. Многосерийный фильм "Судьба". 66, 67 серии.
21.00. СОЛТЭК. Спортивная мозаика.
21.30. Семь минут с "Христофором".
21.40. Телесериал "Цветок страсти". 16.17 серии.
23.10. Музыкальная программа.

5 июня, воскресенье.

15.00. Мультсериал "Трансформеры". 18, 19, 20 серии.
16.10. Спортивная параллель.
17.00. Проповедник Кеннет Коупленд.
17.30. Короткометражный фильм "Силуэт убийцы" из цикла "Зигзаги жизни".
18.00. СОЛТЭК. Телефон. Улица.
18.30. Дикая Америка.
19.30. Спорт-секрет.
20.00. Комедийное шоу "Скрытая камера".
20.20. Телесериал "Цветок страсти". 18, 19, 20 серии.
22.40. Foxy music (повтор).

Хатні экран

4 чэрвеня, субота

Беларускае тэлебачанне

16.50. "Нов і К"-топ-10.
17.50. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
18.25. Гандбол. Беларусь — Расія.
19.55. Студыя "Тэлесябрына".
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. "Віла "Архідэя". Маст. фільм (Югаславія).
23.20. НІКа.
23.35. "Каскад".
23.50. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

17.00. Шчаслівы выпадак.
17.50. Да і пасля...
18.40. "Нешта з іншага свету". 3-я серыя.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.55. Надвор'е.
20.45. "Нешта з іншага свету". 4-я серыя.
21.40. Што? Дзе? Калі?
22.45. Праграма "Х".
23.10. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.

Канал "Расія"

17.00. Шарман-шоу.
18.05. Свята кожны дзень.
18.15. Вуснамі дзіцяці.
18.45. "Міша".
19.25. "Маці па кантракту". Маст. фільм (Паўднёвая Карэя).
21.20. Тэлеэрудыт.
21.25. Зусім сакрэтна.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Праграма "А".
23.55. "Развітанне восені". Маст. фільм (Польшча).

5 чэрвеня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Слова да чалавека.
8.55. Справы вайсковыя.
9.40. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
10.10. АВС-клуб.
10.25. Студыя "Існасць".
10.35. "Нясвіжскія партрэты".
10.55. MTV. Лепшыя хіты.
11.25. Аэробіка.
12.00. Запрашальны білет.
12.45. Кінаэкран-94. Чэрвень.
13.50. Міні-футбол. Беларусь — Украіна.
14.30. Вяскоўцы. Родны прыстанак.
15.00. Вобраз. Літаратурны тэлечасопіс.
16.00. Тэлекрама.
16.10. "ПапЦіп-TV". Музычная праграма.
16.55. Тэлевізійны клуб "Гаў-гаў".
17.20. "Гінес-шоу".
17.50. Дзелавы веснік.
18.05. "Чарапашкі ніндзя". Мультфільм.
18.35. Творчы вечар І.Дабралюбава.
20.00. Панарама.
20.35. Гандбол. Беларусь — Румынія.
21.50. "Не забудзьцеся ўключыць тэлевізар".
22.00. Пад купалам Сусвету.
22.10. Пяць хвілін на жарты.
22.20. "Кеома". Маст. фільм (Італія).

Канал "Астанкіна"

8.00. Раным-рана.
8.30. "Марафон-15".
8.45. Тыраж "Спортлато".
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. Зямля людзей.
11.20. Авіякасмічны салон.
11.35. Д/ф "Кантрольная для дарослых". 1-я серыя.
12.30. Вагон 03.
13.00. "Піф і Геркулес". Мультфільм.
13.10. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
14.00, 17.15, 22.55. Навіны.
14.20. Дыялог у прамым эфіры.
15.00. Жывое дрэва рамёстваў.
15.05. Панарама.
15.35. Клуб падарожнікаў.
16.25. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
17.25. Бамонд.
17.40. Шпаргалка.
17.45. "Кот Фелікс", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды". Мультфільмы.
18.40. Тэлелоцыя.
18.55. Надвор'е.
19.00. КВЗ-94.
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны уік-энд.
22.00. Паэзія. "Пушкіну прысвячаецца...".
22.20. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
23.00. Футбол. Канада — Бразілія.

Наш адрас:
220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38,
адукацыі і культуры —68-25-76,
сацыяльна—эканамічнага —68-25-43,
грамадска-палітычнага —68-25-42,
інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33,
пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,
ілюстрацыі —68-25-03,68-26-48,
камерцыйнага — 68-25-86,
бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў:
у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88,
Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК – Мінскі абласны Савет народных дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе. "Мінскай праўды".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".
220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Тыраж 17775. Індэкс 63923. Зак №58
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12